

ΤΑ ΜΕΤΑΨΥΧΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ*

Κυρίες καὶ Κύριοι,

“Όταν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἰδρύθη ἐδῶ τὸ Λυκείον τῶν Ἑλληνίδων, κάποιος ποὺ παρίστατο στὰ ἐγκαίνιά του θυμήθηκε τὰ λόγια τῆς κυρίας Ρολάν, τῆς ἐξόχου γυναίκας τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ἡ ὁποία εἶπε: «Θέλω ἡ γυναίκα νὰ ξαίρη νὰ ἀνατρέφῃ τὰ παιδιὰ της, νὰ ἐπιβλέπῃ τὴν κουζίνα της, νὰ ἐπιμελῇται τὰ ροῦχα της, ἀλλὰ θέλω καὶ νὰ εἶνε ἱκανὴ νὰ κρατῇ μία εὐχάριστη συντροφιά, νὰ ἀναλύῃ ἓνα βιβλίο καὶ νὰ συγκινῇται ἀπὸ ἓνα ἔργο τέχνης. Τὸ σπίτι εἶνε τὸ βασίλειό της, ἀλλὰ θέλω νὰ γνωρίζῃ νὰ ἐξέρχεται ἀπ’ αὐτό».

Νομίζω ὅτι μὲ τὴν ἴδρυσιν τοῦ Λυκείου ἡ γυναίκα ἐβγήκεν ἀπὸ τὸ βασίλειόν της καὶ κατέκτησε μεγάλην περιουσίαν τοῦ δικοῦ μας, καὶ τοῦτο πρὸς ὄφελος τῶν δύο φύλων.

Ἐγινε μάλιστα ἡ πρόοδος αὕτη μὲ πολὺν ἐνθουσιασμόν καὶ ἀφοσίωσιν, τὴν ὁποίαν θαυμάζομεν εἰς τὸ πολυπλοῦν ἔργον τοῦ Λυκείου, τόσον τὸ φιλανθρωπικὸν ὅσον καὶ τὸ ἐκπολιτιστικόν. Κατόπιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ αὐτοῦ ἀνεπτύχθη ἀπὸ μέρους τῶν ἀνδρῶν μία *Λυκειοφιλία* (δὲν λέγω *λυκοφιλία*), τῆς ὁποίας ἀποτέλεσμα εἶνε ἡ σειρὰ αὕτη τῶν διαλέξεων, τὲς ὁποῖες ἀρχίζω ἐγώ.

* Διάλεξις γενομένη χάριν τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων.

Δὲν ἔχω γιὰ τοῦτο καμμίαν ἀξίωσιν ὑπεροχῆς· θεωρῶ μάλιστα πολὺ παρήγορον καὶ γιὰ σᾶς καὶ γιὰ μένα, ὅτι θὰ ἔλθουν στὸ βῆμα αὐτὸ καὶ ἄλλοι ὁμιληταί. Διότι εἶνε βέβαιον ὅτι ὅσοι δὲν εὐχαριστηθῆτε ἀπὸ ὅσα θὰ ἀκούσετε σήμερα, θὰ ἱκανοποιηθῆτε ἀσφαλῶς μὲ ἐκεῖνα ποὺ θὰ σᾶς ποῦν οἱ ἐπόμενοι, πολὺ καλύτεροι ἀπὸ μένα. «Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονε», ὅπως λέγει καὶ τὸ Εὐαγγέλιον.

Θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὰ «μεταψυχικὰ φαινόμενα», τὰ ὅποια εἶνε φαινόμενα ὑπερφυσικά. Γνωρίζετε ὅτι ὑπερφυσικὰ ὠνομάσθησαν ὅσα φαινόμενα ὀφείλονται εἰς ἀγνώστους καὶ ἀποκρύφους δυνάμεις τῆς φύσεως. Κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τῆς ἀνθρωπότητος, ὅλα τὰ φαινόμενα ἐθεωροῦντο ὑπερφυσικά, ἐφόσον ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐγνώριζε τοὺς νόμους τῆς φύσεως. Ἡ βροντὴ π.χ., ὁ κεραυνός, ἡ ἀστραπὴ ἐθεωροῦντο ὑπερφυσικά καὶ ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὴν δημιουργίαν διαφόρων μύθων καὶ θρησκευμάτων. Μὲ τὴν πρόοδον ὅμως τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ὁ ὀρίζων τοῦ ὑπερφυσικοῦ περιορίσθη πολὺ καὶ τὰ περισσότερα τῶν θεωρηθέντων ὑπερφυσικῶν φαινομένων κατετάχθησαν εἰς τὰ φυσικά.

Ἐν τούτοις μὲ ὅλην τὴν πρόοδον αὐτὴν ὑπάρχουν ἀκόμη ἀρκετὰ φαινόμενα, τὰ ὅποια δὲν ἐξηγοῦνται μὲ τοὺς κανόνας τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Μηχανικῆς καὶ ἄρα εἶνε ὑπερφυσικά. Τοιαῦτα εἶνε τὰ μεταψυχικά, τὰ ὅποια μάλιστα ξεχωρίζουν ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν ὑπερφυσικῶν φαινομένων, διότι ὀφείλονται εἰς δυνάμεις ἀγνώστους μὲν καὶ ἀποκρύφους, ἀλλὰ νοήμονας, ἐχούσας δηλαδὴ *ιδίαν θέλησιν*.

ΑΡΧΑΙΟΤΗΣ

Τὰ φαινόμενα αὐτὰ ὑπῆρχον πάντοτε, μερικὰ μάλιστα καὶ ἔχουν περιγραφῇ ἀπὸ ἀρχαίους συγγραφεῖς. Ἐνα ἀπὸ αὐτά, τὸ ἐκπληκτικώτερον, εἶνε τὸ *δαιμόνιον* τοῦ Σωκράτους, περὶ τοῦ ὁποίου ἔχουν γίνῃ τόσαι συζητήσεις μεταξύ

φιλοσόφων, ψυχολόγων, ἱατρῶν καὶ κοινωνιολόγων χωρὶς νὰ ἀπολήξουν εἰς μίαν γνώμην. Ὅσοι διαβάσετε τὸν Πλάτωνα θὰ παρατηρήσετε ὅτι εἰς πολλὰ ἔργα του ἀναφέρεται τὸ δαιμόνιον τοῦτο. Ὁ Σωκράτης τὸ ἐπικαλεῖται σχεδὸν εἰς κάθε φιλοσοφικὴν συζήτησιν. Εἰς τὸν «Θεάγη» τοῦ Πλάτωνος π.χ. λέγει: «Ἔστι γὰρ θεία μοῖρα παρεπόμενον ἔμοι ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον δαιμόνιον. Ἔστι δὲ τοῦτο φωνὴ ἢ ὅταν γένηται αἰεὶ μοι σημαίνει ὃ ἂν μέλλω πράττειν τούτου ἀποτροπὴν, προτρέπει δὲ οὐδέποτε». Δηλαδή «ἀπὸ τὰ παιδικά μου χρόνια μὲ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ ἀκούω τὸ δαιμόνιον, τὸ ὁποῖον εἶνε μία φωνὴ ποὺ μὲ ἐμποδίζει ὅταν πρόκειται νὰ κάμω κάτι, οὐδέποτε δὲ μὲ προτρέπει». Ὁ Σωκράτης ἀποδίδει εἰς αὐτὸ καὶ ιδιότητας προφυλακτικὰς γιὰ τοὺς φίλους του, π.χ. τὸν φίλον του Χαρμίδην ἐξήτησε νὰ ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ πάῃ στὰ Νέμεα νὰ λάβῃ μέρος στοὺς ἀγῶνας ἐκεῖ, διότι ἔτσι τοῦ ἐσύστησε τὸ δαιμόνιον. Αὐτὸς ὅμως δὲν τὸν ἤκουσε καὶ πῆγε καὶ κατεστράφη. Ἐπίσης ἄλλος φίλος του, ὁ Τίμαρχος, ἤθελε νὰ φονεύσῃ τὸν Νικίαν, τὸν υἱὸν τοῦ Ἡροσκαμάνδρου. Ὁ Σωκράτης τὸν ἐμποδίζει νὰ φύγῃ ἀπὸ κοντά του, λέγων: «Καί μοι ἐγένετο ἡ φωνή. Μηδαμῶς, ἔφην, ἀναστῆς. Γέγονε γὰρ μοι τὸ εἰωθὸς σημεῖον τὸ δαιμόνιον καὶ ὃς ἐπέσχε». Πράγματι ἐκάθισε, ἀλλὰ δεύτερη φορὰ σηκώνεται πάλι καὶ πάλιν ἐμποδίζεται ἀπὸ τὸν Σωκράτη. Τὴν τρίτη δὲν τὸν ἀκούει καὶ πηγαίνει πρὸς τὸν Νικίαν, ὁ ὁποῖος ὅμως ἀντὶ νὰ φονευθῇ φονεύει τὸν ἀντίπαλόν του. Τότε ὁ Τίμαρχος ἀποθνήσκων ἔλεγε: «Πεθαίνω διότι δὲν ἤκουσα τὸν Σωκράτη».

Μεταψυχικὰ φαινόμενα πολλὰ ἀναφέρονται ἀπὸ ἀρχαίους συγγραφεῖς, σχέσιν ἔχοντα μὲ τὴν μαντικὴν καὶ τὰς διαφόρους διακλαδώσεις της (ὄνειρομαντεία, οἰωνομαντεία, νεκρομαντεία κ.λ.). Ὁ Κικέρων λέγει περὶ τῶν Ἑλλήνων ὅτι ἐπίστευαν εἰς τὴν μαντικὴν καὶ περιγράφει καὶ αὐτὸς ἓνα

περιστατικὸν ἐμφανίσεως φίλου ἐν ὀνείρῳ. Δύο φίλοι ἐταξίδευσαν πρὸς τὰ Μέγαρα, λέγει, καὶ ἔμειναν τὴν νύκτα σ' ἓνα χάνι, ὅπως θὰ ἦσαν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην· ὁ ἓνας ἐξ αὐτῶν βλέπει στὸν ὕπνο του τὸν ἄλλον, ὁ ὁποῖος τοῦ λέγει: «ἔλα νὰ μὲ σώσης, μὲ σκοτώνουν». Ἐξυπνᾷ, δὲν βλέπει τίποτε καὶ ξανακοιμᾶται. Πάλιν ἐμφανίζεται ὁ φίλος του, λέγων: «Ἀφοῦ δὲν ἦλθες νὰ μὲ σώσης ἔλα νὰ μὲ ἐκδικηθῇς». Σηκώνεται τότε, πηγαίνει στὸ δωμάτιο ποὺ κοιμῶνταν ὁ φίλος του καὶ τὸν εὗρίσκει νεκρό!

Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει τὸ φάντασμα τοῦ Βροῦτου. Θυμᾶσθε ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ὅτι ὅταν ὁ Βροῦτος, ὁ φίλος καὶ δολοφόνος τοῦ Καίσαρος, ἐπέστρεφε νικητὴς ἀπὸ τὴν Ἀσίαν πρὸς τὴν Εὐρώπην, ἐνεφανίσθη στὸν ὕπνο του ἓνα φάντασμα, τὸ ὁποῖον τοῦ εἶπε: «Εἶμαι ὁ κακὸς σου ἄγγελος καὶ θὰ ἰδωθοῦμε στοὺς Φιλίππους», («ὀψόμεθα εἰς Φιλίππους» εἶνε ἡ ἱστορικὴ φράσις). «Θὰ σὲ ἰδῶ» λέγει, ὁ Βροῦτος μὲ ψυχραιμίαν.

Πράγματι μετὰ τῶν δύο μαχῶν τῶν Φιλίππων (πόλεως τῆς Μακεδονίας) παρουσιάσθη πάλιν τὸ φάντασμα, ἄφω-
νον τώρα. Ὁ Βροῦτος νικηθεὶς τότε ἀπὸ τὸν Ὀκτάβιον καὶ τὸν Ἀντώνιον αὐτοκτονεῖ.

Αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν εἶνε ἐπιστημονικῶς βεβαιωμένα καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἀκριβείας των, τόσο μᾶλλον καθόσον ὁ Πλούταρχος μὲ τὴν συνήθη ἀφελειάν του διηγεῖται καὶ ἄλλα ἐπεισόδια κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον φανταστικὰ εἰς τοὺς βίους τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ποὺ περιέγραψε.

ΜΕΣΑΙΩΝ, ΜΑΓΟΙ κ.λ.

Οἱ πρῶτοι χριστιανικοὶ χρόνοι καὶ ὕστερα ὅλος ὁ Μεσαίων εἶνε γεμάτοι ἀπὸ μάγους καὶ μαγίσσας, οἱ ὁποῖοι ἰσχυρίζοντο ὅτι εἶχαν σχέσεις μὲ ἀγγέλους καὶ δαίμονας καὶ ἔκαμαν «τέρατα καὶ σημεῖα». Ἀπὸ τοὺς σπουδαιότερους

ἐξ αὐτῶν εἶνε ὁ Σίμων ὁ Μάγος, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν Ρώμην ἔκαμε διάφορα θαύματα, ἀκόμη καὶ αἰωρήσεις εἰς μεγάλα ὕψη, καὶ ὁ Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται ἀκόμη καὶ σήμερον ἀπὸ πολλοὺς προσηλύτους ὡς μέγας προφήτης τῆς μαγείας.

Πολλοὶ μάγοι καὶ πολλὰς μάγισσες κατεδικάσθησαν ἀπὸ τὴν μεσαιωνικὴν παπαδοκρατίαν νὰ καοῦν ζωντανοί, διότι ἡ Ἐκκλησία ἐνόμιζεν ὅτι τοιαύτη ποινὴ χρειάζεται εἰς ὅσους παρουσιάζονται ὡς πληρεξούσιοι τῶν ἀοράτων δυνάμεων καὶ ἐν ὀνόματι αὐτῶν θαυματουργοῦν. Ἐλεγαν ὅτι ὅλοι αὐτοὶ κατέχονται ἀπὸ τοὺς δαίμονας τῆς κολάσεως καὶ πρέπει νὰ λείπουν! Ἐνα ἀπὸ τὰ ἐπισημότερα θύματα τῆς Ἐκκλησίας εἶνε ἡ περίφημος Ζὰν ντ' Ἀρκ, ἡ ὁποία, ὅπως ξέρετε, ἦτο μία ἀφελὲς χωρική τῆς Ὁρλεάν. Ὅταν ἡ πατρίδα τῆς ἐπολιορκεῖτο ἀπὸ τοὺς Ἀγγλους στὰ 1429 αὐτὴ ἤκουσε πολλὰς φορὰς διαφόρους φωνὰς τοῦ Θεοῦ, τῆς Ἀγίας Κατερίνης, τῆς Ἀγίας Μαργαρίτας, οἱ ὁποῖες τὴν καλοῦσαν νὰ σώσῃ τὴν Γαλλίαν καὶ τὸν βασιλικὸν τῆς θρόνον· πράγματι κατόρθωσε νὰ ἐνθουσιάσῃ τὰ στρατεύματα, νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ τότε βασιλέως Καρόλου τοῦ Ζ', νὰ στρατηγήσῃ εἰς πολλὰς μάχας, φοροῦσα ἀνδρικὰ ροῦχα, νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Ὁρλεάν καὶ νὰ ἀπομακρύνῃ τοὺς Ἀγγλους ἀπὸ πολλὰ μέρη, τὰ ὁποῖα κατεῖχον, ἐσχεδίαζε δὲ νὰ προχωρήσῃ καὶ πρὸς τὸ Παρίσι, ὅταν εἰς μίαν μάχην συνελήφθη ἀπὸ στρατιώτας συμμάχους τῶν Ἀγγλων, οἱ ὁποῖοι καὶ τὴν παρέδωκαν νὰ δικασθῇ ἀπὸ ἓνα ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, Γαλλικόν. Τοῦτο, ἀποτελεσθὲν ἀπὸ 44 ὁσίους Πατέρας, τὴν κατεδίκασε νὰ καῇ ζωντανὴ διότι ἰσχυρίζετο ὅτι ἤκουσε φωνὰς τοῦ Θεοῦ καὶ Ἀγίων. Ἐτσι ἐκὰν ἡ ἡρωϊκὴ παρθένος στὰ 1431 ἐν ὀνόματι τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἐχρειάσθη δὲ νὰ περάσουν 5 αἰῶνες γιὰ νὰ ἀνακηρυχθῇ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν Ἀγία ἀπὸ τὴν ἰδίαν

Παπικὴν Ἐκκλησίαν, ἥ ὁποία τὴν εἶχε καταδικάσει ὡς αἰρετικὴν!

ΝΕΩΤΕΡΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Σᾶς εἶπα ὅτι ὁ μεσαίων ἐπέρασε κατάπληκτος ἀπὸ πλεῖστα μεταψυχικὰ φαινόμενα, τὰ ὁποῖα ἐμεγαλοποιοῦσε καὶ ἡ ἀπεριόριστος ἀμάθεια τῶν λαῶν. Ἐρχόμεθα τώρα στὸν ΙΗ' αἰῶνα, στὸ τέλος τοῦ ὁποίου ἐζοῦσε ὁ Μέσμερ, μεγάλος γιατρός, ὁ ὁποῖος ἔκαμε θαύματα μὲ τὸν *ζωϊκὸν μαγνητισμόν*. Ὑπεστήριζεν ὅτι ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἐκπέμπεται ἓνα ὑγρὸν μαγνητικόν, ὅπως τὸ ἔλεγε, καὶ ὅτι αὐτὸς χρησιμοποιῶν αὐτὸ κατ'ὥρθονε νὰ θεραπεύῃ πᾶσαν νόσον καὶ μαλακίαν. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι μετεχειρίζετο τὸν *ὑπνωτισμόν*.

Πολλοὶ ἀπὸ σᾶς θὰ ἔτυχε νὰ δῆτε εἰς θεατρικὰς παραστάσεις ἀνθρώπους ὑπνωτιζομένους καὶ θὰ ἔχετε κάποιαν ἰδέαν τοῦ πράγματος. Ὅπως γνωρίζετε, ὁ ὑπνωτισμὸς εἶνε μία διατάραξις τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἥ ὁποία ὁμοιάζει μὲ ὕπνον φυσιολογικὸν καὶ ἐπέρχεται κατόπιν ὑποβολῆς τὴν ὁποίαν ἐκτελεῖ ἄλλο πρόσωπον. Τὸ πρόσωπον τοῦτο διατηρεῖ ὑπὸ τὴν ψυχικὴν κυριαρχίαν του τὸν ὑπνωτιζόμενον, εἰς τὸν ὁποῖον δύναται νὰ ὑποβάλλῃ καὶ τὴν μᾶλλον ἀνόητον ἰδέαν.

Μὲ τὸν ὑπνωτισμὸν ἐκτελοῦνται πλεῖστα ὅσα ψυχολογικὰ πειράματα περίεργα ἀλλὰ καὶ θεραπεύονται ἀρκετὰ νευρολογικὰ νοσήματα. Φαίνεται δὲ ὅτι εἰς αὐτὸν ὠφείλοντο τὰ θαύματα τοῦ Μέσμερ, ὁ ὁποῖος ὅμως εἶχε δημιουργήσει ὁλόκληρον βιολογικὸν σύστημα. Διότι ἐκτὸς τοῦ μαγνητικοῦ ρευστοῦ παρεδέχετο καὶ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἄστρον ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς.

Αὐτὲς οἱ ἰδέες προήρχοντο κυρίως ἀπὸ τὴν ἀστρολογίαν τῶν Χαλδαίων καὶ Ἀσσυρίων, ἀλλὰ ἐρρίζωσαν τόσον ὥστε τὶς ἐπίστευσαν χιλιάδες ἀνθρώπων καὶ τὶς πιστεύουν

ἀκόμη καὶ σήμερα. Τῶν δοξασιῶν αὐτῶν ἀποτέλεσμα εἶνε τὰ διάφορα προγνωστικὰ καὶ ὥροσκόπια ποὺ διαβάζετε στοὺς Καζαμίας καὶ ἄλλα λαϊκὰ βιβλία περὶ τῆς τύχης τῶν ἀνθρώπων ἀναλόγως τοῦ ἀστερισμοῦ, ὃ ὁποῖος ἐπεστάτησε στὴ γέννησή των. Ἔτσι θὰ ἰδῆτε ὅτι μὲ τὸν δεῖνα ἀστερισμὸν γεννῶνται οἱ γενναῖοι, μὲ τὸν ἄλλον οἱ δειλοί, μὲ τὸν τρίτον οἱ ὠραῖοι κ.λ. Ἐκεῖνο ποὺ δὲν θὰ ἰδῆτε σ' αὐτὰ τὰ βιβλία εἶνε μὲ ποῖον ἀστερισμὸν γεννῶνται ἐκεῖνοι ποὺ κάνουν διαλέξεις καὶ ἐκεῖνοι ποὺ τὶς ἀκούουν!

Τὸ μαγνητικὸν ρευστὸν ἐπῆρε κ' ἔδωσε τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Καὶ ὄχι μόνον τότε ἀλλὰ καὶ ἀργότερα. Ἀκόμη καὶ σήμερα ὑπάρχουν ἀνθρώποι, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι πράγματι ἀπὸ τὸ σῶμα μας βγαίνει μία μαγνητικὴ δύναμις, ἥ ὁποία εἶνε ἱκανὴ νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ζωὴν τοῦ πλησίον κατὰ ἓνα τρόπον μυστηριώδη.

ΒΑΣΚΑΝΙΑ

Μὲ τὰς ἰδέας αὐτὰς ἐνόμισαν πολλοὶ ὅτι μπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ καὶ ἡ βασκανία. Ὅλοι σχεδὸν οἱ λαοὶ ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἐφρόνουν καὶ σήμερον ἀκόμη φρονοῦν ὅτι τὸ βλέμμα ὠρισμένων ἀνθρώπων εἶνε ἱκανὸν νὰ χειροτερεύσῃ τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων ἢ νὰ ἀλλάξῃ τὸν δρόμον ὠρισμένων πάλιν προθέσεων ἢ πράξεων.

Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ὑπάρχουν βλέμματα ποὺ σὰς τραβοῦν ὅπως ὁ μαγνήτης, ἀλλὰ εἶνε καὶ ἄλλα ποὺ μοιάζουν μὲ συμματοπλέγματα. Βέβαιον εἶνε ὅτι ὑφίσταται στιγμιαία ἢ καὶ συνεχὴς ψυχολογικὴ ἐπιρροὴ τοῦ ἀνθρωπίνου βλέμματος. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μὲ τὴν ἀφέλειάν του διηγεῖται εἰς στίχους τὴν συγκίνησίν του ἀπὸ τὰ μάτια.

*«Αὐτὰ τὰ μαῦρα μάτια ποὺ μὲ κοιτάζουνε
χαμήλωσέ τα, φῶς μου, γιατί μὲ σφάζουνε».*

Καὶ δὲν εἶνε μόνον τὰ μάτια ποὺ σφάζουν· καὶ αὐτὰ

τὰ κινήματα τοῦ σώματος καὶ οἱ χειρονομίες τὸ ἴδιο κάμουν.

«Στάλα τὴ στάλα τὸ νερὸ τρυπάει τὸ λιθάρι

Κι' ἡ κόρη μὲ τὸ νάζι της σφάζει τὸ παληκάρι»,

λέγει καὶ πάλιν ὁ λαός.

Ἡ ψυχολογικὴ αὐτὴ ἐπιρροὴ γίνεται ὅπως ξαίρετε *συνειδητή*, δηλαδή ἓνας ὁργανισμὸς ἢ ἓνας ἄνθρωπος ἐπηρεάζει τὸν ἄλλον μὲ τὸν ψυχισμόν του, ἀλλὰ ὁ ἄλλος αὐτὸς ποὺ ὑφίσταται τὴν ἐπιρροὴν ἔχει συνείδησιν αὐτῆς καὶ σ' αὐτὸ βασίζεται φυσικὰ ὅλη ἡ κοινωνικὴ ἀλληλεπίδρασις. Ἀλλὰ στὸ βάσκαμα δὲν ὑπάρχει τέτοια συνείδησις. Ἀπλούστατα, κατὰ τὰς ἀφελεῖς λαϊκὰς ἀντιλήψεις, ξεκινάει μία δύναμις ἀπὸ τὰ μάτια ὠρισμένων ἀνθρώπων, ἡ ὁποία πορεῖ νὰ ἀλλάξῃ καὶ πρόσωπα καὶ πράγματα! Πιστεύω ὅτι ἀπὸ τὰ μάτια ποὺ σφάζουνε ἕως τὰ μάτια ποὺ βασκαίνουνε ὑπάρχει κάποια ἀπόστασις τὴν ὁποίαν δὲν εἶνε εὐκόλον νὰ πηδήσῃ κανεὶς.

Ἀλλὰ εὐρισκόμεθα εἰς τοὺς κύκλους τοῦ ὑπερφυσικοῦ καὶ ὅ,τι θέλετε πορεῖτε νὰ πιστεύσετε, ἔστω καὶ ἐντελῶς ἀνεφάρμοστον μὲ τὴν Φυσικὴν καὶ τὴν Χημείαν. Ὅφείλω μόνον νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἕως τώρα δὲν ἀπεδείχθη ὅτι ὑπάρχει κανένα μαγνητικὸν ρευστόν, ἐπομένως οὔτε ζωϊκὸς μαγνητισμός. Ἡ παραβολὴ ποὺ ἔκαμεν ὁ Μέσμερ τοῦ ἀνθρώπινου σώματος πρὸς μαγνήτην δὲν στέκει. Θὰ ἰδοῦμε στὸ τέλος τῆς διαλέξεως τί πορεῖ νὰ σταθῇ.

Ἐννοεῖται ὅτι ἀφοῦ δὲν ἀπεδείχθη ἡ βασκανία, πολὺ ὀλιγώτερον ἔγινε τοῦτο γιὰ τὸ «ποδαρικὸ» καὶ τὸ «γοῦρι» —καὶ τὰ δύο ἀναγόμενα εἰς ὑπερφυσικὰς ἀντιλήψεις ἢ προλήψεις, τὰς ὁποίας ἔχουν καὶ οἱ πιὸ μορφωμένοι ἄνθρωποι, πρὸ πάντων ὅταν χάνουν στὰ χαρτιά.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΙΘ' ΑΙΩΝΟΣ

Ὁ κόσμος ἐπίστευε κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τὸν

ζωϊκὸν μαγνητισμόν, ὅταν στὰ 846 συνέβη ἓνα γεγονὸς ἀσήμαντον φαινομενικῶς, τὸ ὁποῖον ὁμως ἀπέκτησεν ὕστερα μεγάλην σπουδαιότητα. Σ' ἓνα σπίτι πλησίον τῆς Νέας Ὑόρκης, οἱ δύο ἀδελφές Φόξ ἄκουσαν κρότους κτυπημάτων, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ κανεὶς ποὺ νὰ τὰ προκαλῇ. Τὰ κτυπήματα αὐτά, τὰ ὁποῖα ἀργότερα ἀντελήφθησαν καὶ ἄλλα πρόσωπα, ἐφαίνοντο νοήμονα, μὲ τὴν βοήθειαν δὲ τοῦ ἀλφαβήτου, κάθε γράμμα τοῦ ὁποίου ἀντιστοιχοῦσε εἰς ὠρισμένον ἀριθμὸν αὐτῶν, ἔγιναν γνωστὰ πολλὰ μυστικὰ ἄγνωστα πρὶν στὰ πρόσωπα ποὺ ἄκουσαν τοὺς κρότους.

Συγχρόνως σὲ μιὰ φυλακὴ τῆς Ἀμερικῆς, μερικοὶ φυλακισμένοι κατήμενοι γύρω σ' ἓνα τραπέζι παρατήρησαν ὅτι τοῦτο ἐκινεῖτο ὅταν ἔβαζαν τὰ χέρια των ἐπάνω καὶ σιγὰ-σιγὰ μὲ τὴν ἰδίαν μέθοδον τοῦ ἀλφαβήτου ἔδιδε καὶ αὐτὸ πληροφορίας περὶ πραγμάτων ἐγκοσμίων καὶ ὑπερκοσμίων.

Τὰ φαινόμενα αὐτά, κρότοι νοήμονες καὶ τραπέζια εὐφρέστατα, παρατηρήθησαν καὶ σ' ἄλλα μέρη καὶ ἀπὸ ἄλλα πρόσωπα, ἣ συζήτησις περὶ αὐτῶν ἐγενικεύθη καὶ ἐδημιουργήθη τότε ὁ πνευματισμός, διὰ τὸν ὁποῖον ὑπάρχει μέχρι σήμερον τεραστία φιλολογία.

Ὁ πνευματισμὸς εἶνε φιλοσοφικὸν σύστημα τοῦ ὁποίου τὸ Εὐαγγέλιον εἶνε τὸ βιβλίον τοῦ Ἀλὰν-Καρντέκ — ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ χαριτωμένα ποὺ ἔχω διαβάσει. Κατὰ τὴν θεωρίαν τούτου ἡ ψυχὴ μετὰ τὸν θάνατον γίνεται πνεῦμα, τὸ ὁποῖον προσπαθεῖ νὰ ἐκδηλωθῇ διὰ μέσου μερικῶν προνομιούχων ὄντων, ὁποῖα εἶνε τὰ μέντιουμ, ἱκανὰ νὰ δεχθοῦν διαταγὰς καὶ προτροπὰς τῶν πνευμάτων. Τὸ πνεῦμα ζητεῖ νὰ μετενσαρκωθῇ καὶ νὰ ξαναζήσῃ ὑπὸ μορφὴν ἀνθρώπου, τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ τὴν ψυχὴν περίπου — ἢ μετεμψύχωσις τοῦ Πυθαγόρα. Τὰ πνεύματα γνωρίζουν τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον καὶ καμμιὰ φορὰ ὑλοποιοῦνται καὶ ἔτσι ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ ἐπηρεάζουν τὴν ὕλην καὶ νὰ

μᾶς δίδουν μηνύματα ἀπὸ τὸν ἄλλον κόσμον. Μᾶς στοιχίζουσιν δὲ κατὰ ἑκατομμύρια ἑκατομμυρίων, ὅσοι εἶνε καὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν ἀποθάνει ἕως τώρα.

Αὕτῃ εἶνε μὲ συντομίαν ἡ θεωρία τοῦ πνευματισμοῦ· ὅπως βλέπετε, γιὰ νὰ ἐκδηλωθοῦν τὰ πνεύματα, ἔχουν ἀνάγκην τοῦ μέντιουμ. Τί εἶνε αὐτό; Ἕνας ἄνθρωπος (ἄνδρας ἢ γυναῖκα, συχνότερα γυναῖκα), ὁ ὁποῖος μεσάζει μεταξὺ ζώντων καὶ νεκρῶν, γιὰ τοῦτο καὶ ὠνομάσθη ἀπὸ τὸ λατινικὸν μέντιουμ, δηλ. μέσον. Συνήθως τὰ μέντιουμ ὑπνωτίζονται γιὰ νὰ ποῦν ἢ νὰ πράξουν ὅ,τι δήποτε, πάντοτε δὲ εἶνε μετριοτάτης διανοητικῆς ἀναπτύξεως καὶ πλατυτάτης ἀμαθείας. Καὶ τοῦτο εἶνε ἓνα ἀπὸ τὰ πολλὰ ἀσθενῆ σημεῖα τῆς θεωρίας αὐτῆς. Διότι τέλος πάντων ἂν τὰ πνεύματα εἶνε εὐφρέστατα καὶ πανδαήμονα δὲν θὰ ἐδιάλεγαν τοὺς ἡλιθιωτέρους ἄνθρώπους γιὰ νὰ ἐπικοινωνήσουν μαζί μας. Ὅσον καὶ ἂν οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι εἶνε προωρισμένοι διὰ τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, πάντως δὲν εἶνε κατάλληλοι γιὰ νὰ μεταβιβάσουν πνεῦμα.

ΕΠΟΧΗ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ

Ὅσα σᾶς εἶπα ἕως τώρα σχετικὰ μὲ τὴν ἱστορίαν τῶν μεταφυσικῶν φαινομένων μποροῦν νὰ καταταχθοῦν εἰς 4 περιόδους. Ἡ πρώτη εἶνε μυθικὴ ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἀνθρωπότητος ἕως τὸ τέλος τοῦ Η' αἰῶνος· ἡ δευτέρα εἶνε τοῦ ζωϊκοῦ μαγνητισμοῦ, μὲ τὸν Μέσμερ ἰδρυτὴν καὶ ἐκμεταλλευτὴν αὐτοῦ· ἡ τρίτη, τοῦ πνευματισμοῦ μὲ τὴν καταπληκτικὴν διάδοσιν τῆς θεωρίας, τῶν πειραμάτων καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ συγγραμμάτων· ἡ τετάρτη ἀρχίζει ἀπὸ τὰ 1871, ὅταν δύο κολοσσοὶ ἐπιστημονικοί, Ἕλληνοὶ καὶ οἱ δύο, ὁ Κρουῆξ καὶ ὁ Οὐάλλας ἐπρόσεξαν εἰς τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα καὶ τὰ περιέγραψαν μὲ ἐπιστημονικὴν ἀκρίβειαν.

Ὁ πρῶτος ἦτο διάσημος φυσικός. Εἶχεν ἀνακαλύψει τὸ θάλιον, ἓνα ἀπὸ τὰ 85 στοιχεῖα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀποτελεῖται ὁ κόσμος, καὶ εἶχε κάμει σπουδαίας μελέτας περὶ τοῦ φασματοσκοπίου, τῆς ἀστρονομίας καὶ τῆς μετεωρολογίας. Ὁ δεύτερος, μαθητὴς καὶ συνεργάτης τοῦ Δαρβίνου, ἔξοχος βιολόγος ἐργασθεὶς διὰ τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελίξεως. Καὶ οἱ δύο ἐμελέτησαν μὲ τὸν φακὸν τῆς ἐπιστήμης τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα, αἱ παρατηρήσεις των δὲ εἶχαν κολοσσιαίαν ἐπίδρασιν. Διότι πολλοὶ κορυφαῖοι ἐπιστήμονες ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμά των καὶ ἠθέλησαν νὰ ἐξετάσουν τὰ περίεργα αὐτὰ φαινόμενα μὲ τὰς μεθόδους τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Ἐσκέφθησαν ὅτι ἐπὶ τέλους ὅλα αὐτὰ τὰ καταπληκτικὰ πράγματα πιθανὸν νὰ ἔχουν ἔστω καὶ κόκκον ἀληθείας καὶ πραγματικότητος καὶ νὰ μὴν εἶνε προλήψεις ἢ παραισθήσεις ἢ δόλος.

Ἔτσι μία χορεία ἐπιφανῶν ἐπιστημόνων (ἐννοῶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν) ἤρχισαν νὰ τὰ μελετοῦν. Καὶ ἀνήκουν αὐτοὶ εἰς ὅλα τὰ πολιτισμένα ἔθνη. Εἶνε οἱ Λότς, Μάερς, Μάζουελ Τζαϊῖμς, Μπάρετ Ἀγγλοὶ καὶ Ἀμερικανοί, Σιαπαρέλη, Λομπρόζο, Μποτάτζη, Μποτζάνο Ἴταλοί, Φλαμαριόν, Ζελέ, Ρισέ Γάλλοι καὶ πλεῖστοι ὅσοι ἄλλοι ἀνήκοντες εἰς αὐτὰ καὶ εἰς ἄλλα ἔθνη. Ἐξ αὐτῶν ὁ Ρισέ, διαπρεπὴς καθηγητὴς τῆς Φυσιολογίας τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων, ὁ ὁποῖος πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐώρτασε τὴν πεντηκονταετηρίδα τοῦ ἐπιστημονικοῦ του σταδίου, ἠσχολήθη μὲ περισσοτέραν ἐπιμονὴν εἰς τὰ φαινόμενα αὐτά, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ὠνόμασε μεταψυχικά, κατὰ μίμησιν τῶν μεταφυσικῶν τοῦ Ἀριστοτέλους. Γνωρίζετε ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης ἀφοῦ ἐμελέτησε τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας στὰ βιβλία του ἔγραψε καὶ ἓνα μὲ τὸν τίτλον: «Μετὰ τὰ φυσικά», ὅπου πραγματεύεται περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν καὶ πρώτων αἰτιῶν (χρόνος, διάστημα, ὕλη, ζωὴ κ.λ.). Μὲ πα-

ραπλησίαν σειρὰν σκέψεων ἴδρυσεν ὁ Ρισὲ τὴν *Μεταψυχικήν*, τὴν ὁποίαν ὁρίζει ὥς ἐπιστήμην ἐξετάζουσαν τὰ φαινόμενα, μηχανικὰ ἢ ψυχολογικά, ὅσα ὀφείλονται εἰς δυνάμεις αἱ ὁποῖαι φαίνονται νοήμονες ἢ εἰς δυνάμεις ἀγνώστους, αἱ ὁποῖαι λανθάνουν εἰς τὸ ὑποσυνείδητον τοῦ ἀνθρώπου.

ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ, ΥΠΟΣΥΝΕΙΔΗΤΟΝ

Ἀκοῦτε τώρα ἓνα ὅρον ἐπιστημονικόν, τὸ ὑποσυνείδητον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ σᾶς ἐξηγήσω. Γνωρίζετε τί ἀποτελεῖ τὴν *συνείδησιν* τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ σκέψις, ἡ μνήμη, ἡ θέλησις, ἡ φαντασία καὶ ὅλαι αἱ ὑψηλαὶ ψυχικαὶ λειτουργίαι γίνονται ἐν γνώσει τοῦ ἐνεργοῦντος αὐτὰς ἀτόμου καὶ ἀποτελοῦν τὴν *συνείδησιν* αὐτοῦ. Ἐκτὸς αὐτῶν ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι λειτουργίαι τῶν ὁποίων δὲν λαμβάνομεν γνῶσιν. Π.χ. κανεὶς δὲν ἀντιλαμβάνεται τὴν κυκλοφορίαν οὔτε τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας του ἐκτὸς ἂν εἶνε ἐρωτευμένος. Κανεὶς δὲν αἰσθάνεται τὸ στομάχι του παρὰ μόνον ὅταν τὸν πονεῖ. Κανεὶς δὲν ἔχει γνῶσιν πῶς λειτουργεῖ τὸ ἥπαρ του καὶ πῶς παράγεται ἡ χολή του. Ἐντούτοις αὐτὰ τὰ ὄργανα καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν εἰς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα λειτουργοῦν μὲ μίαν καταπληκτικὴν τάξιν. Καὶ ὅταν θελήσετε νὰ μελετήσετε τὰς λεπτομερείας τῆς λειτουργίας αὐτῶν θὰ θαυμάσετε τὴν σοφίαν των.

Ποῖος διευθύνει τὰς λειτουργίας αὐτάς; Ὅλα γίνονται χωρὶς νὰ ἔχη *συνείδησιν* αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος. Ἴδου τὸ ὑποσυνείδητον ἢ ἀσυνείδητον. Ἐντὸς αὐτοῦ ὅμως γίνονται καὶ διάφοροι συνδυασμοὶ (ὄχι ἐκλογικοί) ψυχικῶν φαινομένων, τὰ ὁποῖα καμμιὰ φορὰ φθάνουν εἰς τὴν *συνείδησιν*. Λόγου χάριν σᾶς συνέβη ἴσως νὰ περιπατῇτε εἰς τὸν δρόμον καὶ νὰ σκεφθῇτε κάποιον, τὸν ὁποῖον ἔχετε πολὺν καιρὸν νὰ ἰδῇτε· τὸν βλέπετε ἀμέσως μπροστά σας καὶ ἐκπλήττεσθε πῶς ἔγινε αὐτό. Λοιπὸν ὁ φίλος σας εὗρίσκετο μα-

κρουὰ στὸν ἴδιο δρόμο. Τὸν εἶδατε μὲ τὸ ἄσυνείδητόν σας, δὲν ἐλάβετε γνῶσιν τῆς ὀπτικῆς εἰκόνας, ἥ ὁποία ἐσχηματίσθη μὲ τὴν θέαν του, ἀλλὰ ἡ εἰκὼν του ἐπροκάλεσεν ἀμέσως ὥς συνέχειαν εἰς τὴν συνείδησίν σας διαφόρους σκέψεις περὶ αὐτοῦ καὶ ὕστερα ὅταν τὸν εἶδατε, συνειδητὰ πλέον, σᾶς ἐφάνη περίεργον, ἐνῶ αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶχε προκαλέσει αὐτὰς μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ἄσυνειδήτου σας.

Ὅπως βλέπετε, ξεχωρίζει καλὰ ἡ συνείδησις ἀπὸ τὸ ἄσυνείδητον. Πολλοὶ παρέβαλον τὸν ψυχικὸν ἄνθρωπον ἢ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἂν θέλετε, πρὸς ἓνα κολυμβητήν, τοῦ ὁποίου βλέπετε μόνον τὸ κεφάλι στὴν ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης ἐνῶ τὸ σῶμα ποὺ ἐργάζεται γιὰ τὸ κολύμβημα βρίσκεται κρυμμένο.

Τὸ κεφάλι εἶνε ἡ συνείδησις, τὸ σῶμα τὸ ἄσυνείδητον. Ἀκόμα μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε ὅτι ὅλη ἡ ψυχικὴ ζωὴ γίνεται σὲ δύο πατώματα: τὸ ἄπάνω, δηλ. τὴν συνείδησιν καὶ τὸ κάτω, δηλ. τὸ ἄσυνείδητον. Ἀπὸ τὸ κάτω πάτωμα πολλές φορὲς ἀνεβαίνουν ἐντυπώσεις στὸ ἐπάνω καὶ γίνονται συνειδητές. Φοβοῦμαι ὅμως ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ πατώματα ἔχουν μόνον τὸ κάτω!

Σ' αὐτὸ λοιπὸν τὸ ἄσυνείδητον ἢ ὑποσυνείδητον ὁ Ρισὲ καὶ ἄλλοι, τοποθετοῦν τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα.

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΣΚΕΨΕΩΝ, ΔΙΟΡΑΣΙΣ

Καὶ τώρα ἔρχομαι εἰς τὴν περιγραφὴν αὐτῶν. Σημειώσατε ὅτι, ἀφότου οἱ προαναφερθέντες διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες ἀσχολοῦνται μὲ αὐτά, ἔχουν ἰδρυθῇ ἐπιστημονικὰ σωματεῖα εἰς τὰ μεγάλα ἐπιστημονικὰ κέντρα (Παρίσι, Λονδῖνον, Ρώμη, Νέα Ὑόρκη) τὰ ὁποῖα ἐξελέγχουν κάθε μεταψυχικὸν φαινόμενον, ἐξακριβώνουν τὰς λεπτομερείας, ἀπομακρύνουν πάντα δόλον ἢ πλάνην ἢ ταχυδακτυλουργίαν καὶ ἔπειτα τὸ περιγράφουν· τοιοῦτο σωματεῖον ἰδρύθη τώρα τελευταῖα καὶ στὰς

Ἀθήνας, ἡ «Ἑταιρεία τῶν Ψυχικῶν ἑρευνῶν», ἡ ὁποία ἐκδίδει καὶ ἀξιόλογον περιοδικόν.

Τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα ἀνήκουν εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας εἶνε: α) καθαρῶς ψυχικὰ καὶ β) μηχανικά. Ἀρχίζω ἀπὸ τὰ πρῶτα. Ἐνα τὸ ὁποῖον θὰ ἔχετε ἰδῆ καὶ σεῖς σὲ θέατρα εἶνε ἡ μεταβίβασις τῆς σκέψεως, τὴν ὁποίαν ἐπιτυγχάνουν πολλοὶ κρατοῦντες τὸ χέρι ἐκείνου, τοῦ ὁποίου θέλουν νὰ αἰσθανθοῦν τὴν σκέψιν. Καὶ αὕτη μὲν ἡ μεταβίβασις μπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ μὲ τὰς μικρὰς μυϊκὰς κινήσεις τῶν δακτύλων, τὰς ὁποίας αἰσθάνεται ὁ θέλων νὰ ἀντιληφθῇ τὴν σκέψιν τοῦ ὀδηγοῦντος αὐτόν, ἀλλὰ ὑπάρχουν περιστάσεις πού μεταδίδεται ἡ σκέψις χωρὶς νὰ μεσολαβήσῃ κανεὶς μεταξὺ τοῦ σκεπτομένου καὶ τοῦ δεχομένου τὴν σκέψιν.

Αὐτὴν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς σκέψεως ἐπιτυγχάνουν τὰ μέντιουμ ὅταν ὑπνωτισθοῦν. Καὶ ὅχι μόνον αὐτὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλα ψυχικὰ φαινόμενα. (Σᾶς ἔχω ἐξηγήσει τὶ ἐστὶ μέντιουμ καὶ τὶ ὑπνωτισμός). Ὑπάρχουν πλεῖστα παραδείγματα. Σᾶς ἀνακοινῶνω μόνον ἓνα πού συνέβη τελευταῖον στὴν Ἀθήνα, ὅπου μία Κυρία συμπολίτις μας ἐρώτησεν ἓνα μέντιουμ στὸ θέατρον νὰ τῆς εἰπῇ τὶ σκέπτεται καὶ ἔλαβε τὴν ἀπάντησίν του, ὅτι σκέπτεται τὴν μητέρα της ἡ ὁποία βρίσκεται στὸν Βόλον καὶ τῆς ὁποίας τὸ μέντιουμ εἶπε καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἡλικίαν. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ μέντιουμ ἦτο ξένον ἐντελῶς πρὸς τὴν Ἑλλάδα, οὐδέποτε δὲ εἶχε γνωρίσει τὴν Κυρίαν, ἡ ὁποία τὸ ἐρώτησε.

Δεύτερον φαινόμενον εἶνε ἡ διόρασις, δηλαδή ἡ ἰδιότης νὰ διαβάζουν τὰ μέντιουμ διὰ μέσου ἀδιαφανῶν ἀντικειμένων, π.χ. νὰ διαβάσουν ἓνα γράμμα διὰ μέσου φακέλλου σκοτεινοῦ χρώματος, νὰ σᾶς ποῦν καὶ εἰς ποῖον μέρος ἔχετε λησμονήσει κάτιτι χωρὶς, ἐννοεῖται, νὰ τὸ ἔχουν ἰδῆ προηγουμένως. Τέτοια φαινόμενα εἶδαμε ἐσχάτως καὶ ἐδῶ εἰς τὸ θέατρον τῆς ἐξωραϊστικῆς ἑταιρείας, ὅπου ἓνα

δυνατὸ μέντιουμ ὑπνωτισθὲν ἀπὸ τὸν ὁδηγόν του Ἰταλόν, νομίζω, μᾶς εἶπε τὶ ἦσαν ὅλα τὰ πραγματάκια ποὺ αὐτὸς ἐμάζευεν ἀπὸ τοὺς θεατάς. Ὁ ὁδηγὸς εὗρίσκετο εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ θεάτρου, κρατῶν σ' ἓνα καπέλλο ὅλα αὐτὰ (σουγιάδες, χαρτονομίσματα, ἐπισκεπτήρια κ.λ.), τὰ ὅποια καὶ ἔβλεπε. Τὸ μέντιουμ ἦτο ὑπνωτισμένον ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ εἶχε στρέψει τὰ νῶτα του πρὸς τὴν πλατεῖαν. Λοιπὸν περιέγραψε ὅλα αὐτὰ τὰ ἀντικείμενα καὶ ἐδιάβασε τὰ ὀνόματα ποὺ ἦταν τυπωμένα στὰ ἐπισκεπτήρια καὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἀκόμη τῶν χαρτονομισμάτων.

Αὐτὰ καὶ πλεῖστα ἄλλα παραπλήσια πειράματα ἀναγνώσεως σκέψεων καὶ διοράσεως ἐκτελοῦνται μὲ δυνατὸ μέντιουμ χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ καμμία ἐπικοινωνία ἄμεσος ἢ ἔμμεσος τῶν αἰσθητηρίων αὐτῶν (ὁράσεως, ἀκοῆς, ἀφῆς) μετὰ πραγμάτων ἢ προσώπων.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Ἄλλου εἴδους ψυχικὰ φαινόμενα εἶνε τὰ μηνύματα, τὰ ὅποια εἶνε συμβολικὰ ἢ μῆ. Κάποια ὥρα ἓνα ἄτομον ἀκούει ἢ βλέπει πράγματα περὶ τῶν ὁποίων ἐκείνη τῇ στιγμῇ δὲν ἐσκέπτετο ἢ δὲν ἐγνώριζε τίποτε καὶ τὰ ὅποια σχετίζονται μὲ ἐπεισόδια τῆς ζωῆς ἢ τὸν θάνατον φίλων ἢ συγγενῶν του. Τέτοια θὰ ἔχουν ἴσως καὶ μερικοὶ ἀπὸ σᾶς νὰ διηγηθοῦν. Εἶνε ἤδη γνωστὰ πλεῖστα ὅσα, τὰ ὅποια ἔχουν μαζευθῇ μὲ ἐπιμέλειαν ἀπὸ τὰ ἐπιστημονικὰ σωματεῖα ποὺ σᾶς ἔχω ἀναφέρει πρὸ ὀλίγου. Θὰ σᾶς ἐκθέσω μερικὰ μὲ συντομίαν, παρμένα καὶ αὐτὰ ἀπὸ χιλιάδας ἄλλα ὅμοια.

Μία κόρη ἐξαφανίζεται τὴν 31 8/βρίου 1893, στὸ Ἐνφίλδ τῆς Γαλλίας. Τρέχουν εἰς ἀναζήτησίν της παντοῦ εἰς τὰ πέριξ βουνά, δάση καὶ περιπάτους. Ψάχνουν μίαν λίμνην ποὺ ἦταν ἐκεῖ χωρὶς ἀποτέλεσμα. Τὴν 2 Σεπτεμβρίου,

δηλαδή μετὰ τρεῖς ἡμέρας, μία κυρία ἄγνωστος στήν οἰκογένεια τῆς ἑξαφανισθείσης, κατοικοῦσα στὸ Λεμπανόν, 8 χιλιόμετρα μακρυνὰ ἀπὸ τὸ Ἐνφίλδ, ὀνειρεύεται ὅτι ἡ χαμένη κόρη ἔχει πνιγῇ σὲ ὠρισμένο μέρος τῆς λίμνης. Ἀνακοινώνει τὸ ὄνειρό της στοὺς οἰκείους, οἱ ὅποιοι πράγματι εὐρίσκουν τὸ πτώμα τῆς κόρης ἐκεῖ ὅπου ἡ Κυρία ὑπέδειξε.

Ἄλλο. Μία μαθήτρια μοναστηριοῦ, ὀνόματι Οὐϊλσον, βλέπει τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς τὸν θεῖον της νὰ ἔρχεται πρὸς αὐτὴν καὶ νὰ τὴν παρακαλῇ νὰ προσεύχεται ὑπὲρ αὐτοῦ διότι εἶχεν αὐτοκτονήσει. Τὴν ἐπομένην καὶ τὴν μεθεπομένην τὸ ὄραμα ἐπαναλαμβάνεται. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ κόρη ἔμαθεν ὅτι πράγματι εἶχεν αὐτοκτονήσει ὁ θεῖος της.

Ἄλλο. Στὰς Συρακούσας τῆς Σικελίας ὁ κ. Λέη βλέπει στὸν ὕπνο του ὅτι ὁ πατέρας του ἔπεσε ἀπὸ τὴ σκάλα. Ξυπνᾷ, ἐρωτᾷ τὴν γυναῖκα του, ἡ ὁποία δὲν εἶδεν οὔτε ἤκουσε τίποτε. Σημειώνει τὴν ὥρα 2 καὶ 45'. Τὴν ἐπαύριον ἔμαθε ὅτι ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν ὥρα ὁ θεῖος του ἔπεσε ἀπὸ τὴν σκάλα καὶ ἀπέθανε.

Τέταρτο. Στὴ Νεάπολη τῆς Κρήτης ὁ κ. Γεωργίου, καθηγητῆς τοῦ Γυμνασίου, διηγεῖται ὅτι ἡ μητέρα του εἶδε στὸν ὕπνο της τὸν πατέρα του κατοικοῦντα 50 χιλιόμετρα μακρυνὰ, ὁ ὁποῖος ἤρχετο γιορτοστολισμένος. Ὑπωπτεύθη τὸν θάνατόν του, ὁ ὁποῖος καὶ πράγματι συνέβη τὴ βραδυνὰ τοῦ ἐνυπνίου του.

Τὸ τελευταῖο μήνυμα εἶνε ἀπὸ τὰς «ψυχικὰς ἐρεῦνας» τῶν Ἀθηνῶν, τὰ ἄλλα ἀπὸ τὰ σωματεῖα ψυχικῶν ἐπιστημῶν τῆς Εὐρώπης, ἐξηκριβωμένα μεταξὺ πολλῶν ἄλλων ὁμοίων των.

Ὅπως βλέπετε σ' αὐτὰ τὰ μηνύματα τὰ ὁποῖα συγχρονίζονται μὲ τὸν θάνατον προσφιλῶν ὑπάρξεων δὲν μεσολαβεῖ κανένα μέντιουμ. Γίνονται ἀπλῶς πρὸς ἀνθρώπους

τακτικούς, οἱ ὅποιοι ζοῦν τὸν ἥσυχον βίον των καὶ μίαν στιγμὴν δέχονται τὰ περίεργα αὐτὰ ἀγγέλματα.

ΠΡΟΑΙΣΘΗΜΑΤΑ, ΠΡΟΜΗΝΥΜΑΤΑ

Ἀλλὰ ἐκπληκτικώτερα εἶνε τὰ προμηνύματα. Αὐτὰ πάλιν διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις: ἢ ἀφοροῦν τὸ ἴδιο ἄτομο τὸ ὁποῖον προαισθάνεται ὅτι θὰ τοῦ συμβῇ κάτι, καὶ τότε λέγονται προαισθήματα, ἢ προέρχονται ἀπὸ ἄλλα πρόσωπα, συνήθως μέντιουμ, τὰ ὁποῖα προλέγουν ὅτι θὰ συμβῇ ἓνα ἐπεισόδιον τῆς ζωῆς, ἓνα δυστύχημα κ.λ.

Καὶ τὰ μὲν προαισθήματα μποροῦν νὰ ἐξηγηθοῦν καὶ μὲ τὰς θεωρίας τῆς ἐπιστήμης χωρὶς νὰ τὰ κατατάξωμεν εἰς τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα. Διότι ὅταν κανεὶς προαισθάνεται π.χ. ὅτι θὰ τοῦ ἔλθῃ μία ἀρρώστεια, σημαίνει ὅτι τὸ ὑποσυνείδητόν του ἔχει ὑποστῇ κάποιαν μεταβολὴν εἰς τὰ ἐσώτατα τῆς ζωῆς τῶν κυττάρων συνεπείᾳ τῆς νόσου ἢ ὁποῖα τότε ἀρχίζει. Δὲν χρειάζεται παρὰ ἓνα βῆμα νὰ ἀνεβῇ ἢ ἐντύπωσις αὐτὴ εἰς τὴν συνείδησιν, ὅπως σᾶς ἐξηγήσα προηγουμένως καὶ τότε ἔχομεν τὸ συνειδητὸν πλεόν προαίσθημα.

Ἀλλὰ ὅταν πρόκειται περὶ προμηνυμάτων, τὰ ὁποῖα ἓνας ἄνθρωπος δέχεται εἴτε στὸν ὕπνο του ὡς ὄνειρο εἴτε ὡς πρόρρησιν ἐνὸς μέντιουμ, τότε σταματᾷ κάθε ἐρμηνεία, ἀκόμη καὶ μὲ τὰς μεταψυχικὰς θεωρίας, ὅπως θὰ ἴδοῦμε. Πρὶν ὅμως σᾶς τὰ περιγράψω ἀνοίγω μίαν παρένθεσιν.

Ἡ μαντεία ἦτον ἀνεγνωρισμένη σ' ὅλην τὴν ἀρχαϊότητα, τόσον τὴν Ἑλληνικὴν ὅσον καὶ τὴν τῶν ἄλλων πολιτισμένων λαῶν. Θυμᾶσθε ἀπὸ τὸν Ὅμηρον τὸν Κάλχαντα, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε «τά τ' ἐόντα, τ' ἐσόμενα, πρὸ τ' ἐόντα».

Τὰ διάφορα Μαντεῖα, κυρίως τῶν Δελφῶν καὶ τῆς Δωδώνης, δὲν ἔκαμαν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ προλέγουν τὰ μέλλοντα ἔστω καὶ μὲ διαφορούμενα λόγια.

Αἱ Σίβυλλαι, ἱέρειαι ἐμπνευσμέναι δῆθεν ἀπὸ τοῦ θεῖου, ἦσαν γυναῖκες ποὺ ἐπήγαιναν ἀπὸ χρηστηρίου εἰς χρηστήριον καὶ ἐκεῖ περιέπιπταν εἰς κατάστασιν ἐκστάσεως ἢ καταληψίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔδιδαν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους διαφόρους προγνώσεις. Ἐκαμναν δηλαδή ὅτι καὶ τὰ μέντιουμ σήμερα, τὰ ὁποῖα δὲν μποροῦν νὰ προείπουν τίποτε ἂν δὲν περιπέσουν εἰς καταληψίαν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ δεῦτερον στάδιον τοῦ ὑπνώτισμοῦ.

Σημειώσατε ὅτι τὸ νὰ προείπη κανεὶς τὰ μέλλοντα ὅταν ἔχη μερικὰ δεδομένα ἀπὸ τὴν πραγματικότητα δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν. Π.χ. ἂν ἐγὼ σᾶς προείπω ὅτι τὰ λιμενικὰ ἔργα τῆς πόλεώς μας δὲν θὰ τελειώσουν ποτὲ ἢ ὅτι οἱ σημερινοὶ βουλευταὶ δὲν θὰ συμπληρώσουν τὸ δικαστικὸν μέγαρον τοῦ Βόλου, δὲν σημαίνει τίποτε, διότι κάθε ἓνας μπορεῖ νὰ προφητεύσῃ αὐτὰ τὰ πράγματα, γνωρίζων τὴν κατάστασιν ἢ τὰ πρόσωπα. Ἐκεῖνο ποὺ ἐννοοῦμεν ὅταν λέγωμεν προμηνύματα εἶνε τὸ νὰ μὴ ὑπάρχῃ κανένα στοιχεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον νὰ ὁδηγηθῇ ὁ δίδων ἢ δεχόμενος αὐτά.

Ἴδου καὶ μερικὰ παραδείγματα ἀπὸ τὰ πάμπολλα γνωστά καὶ ἐπιστημονικῶς ἐξηκριβωμένα. Ὁ Λιμπώ, Γάλλος ἱατρός, ἀναφέρει ὅτι ἓνας κύριος ἔμαθε ἀπὸ ἓνα μέντιουμ ὅτι θὰ χάσῃ τὸν πατέρα του εἰς ἓν ἔτος, θὰ νυμφευθῇ καὶ θὰ ἀποκτήσῃ δύο παιδιὰ καὶ θὰ πεθάνῃ 26 ἐτῶν. Ὅλα αὐτὰ ἐξεπληρώθησαν! Ὁ Ρισὲ διηγεῖται ὅτι ἄλλο μέντιουμ τοῦ προεῖπε ὅτι κάποιος ἀπὸ τοὺς δικούς του θὰ ἀσθενήσῃ καὶ θὰ ἀποθάνῃ. Ὅταν τὸ ἐρώτησε ἂν εἶνε κανένα παιδί του ἢ συγγενῆς του ἔλαβεν ἀρνητικὴν ἀπάντησιν. «Ἀλλὰ ἓνας κύριος πολὺ γνωστός σου, ἐπρόσθεσε τὸ μέντιουμ, θὰ πεθάνῃ ἀπὸ πυρετόν, ρίγη καὶ πόνους κοιλιακούς». Πράγματι μετὰ ἓνα μῆνα ὁ φίλος καὶ συνεργάτης του Εὐγένιος Γιούγκ, ὑγιέστατος ἕως τότε, ἔπαθεν ἀπὸ ἀπόστημα τοῦ νεφροῦ μὲ τὰ συμπτώματα αὐτὰ καὶ ἀπέθανε!

Ὁ κ. Δρίβας, χημικός, ἔγραψε στὰς «Ψυχικὰς Ἑρεῦνας» τῶν Ἀθηνῶν ὅτι ὅταν ἦτο ἔφεδρος ἀξιωματικὸς στὸ Ζίρνοβο στὰ 1913, ἓνας ὀπλίτης, βλέποντας τὴν πλάτη ἐνὸς ψητοῦ, προεῖπεν ὅτι κάποιος ἀπὸ τοὺς ἄνδρας θὰ ἐτραυματίζετο αὐθημερὸν χωρὶς νὰ πεθάνῃ. Ὅταν τὸν ἠρώτησε ποῖος, εἶπε καὶ τὸ ὄνομά του Κουτρουλιᾶς. Πράγματι τὸ βράδυ ἐκεῖνο χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ προηγουμένως καμμία εἴδησις ἢ σκέψις περὶ μάχης τὸ ἀπόσπασμα τοῦ κ. Δρίβα ἔπεσεν εἰς ἐνέδραν κομιτατζήδων κατὰ τὴν ὁποίαν ἐτραυματίσθη ὁ Κουτρουλιᾶς σοβαρά, ἀλλὰ ἐσώθη μετὰ 2-3 μηνῶν θεραπείαν!

ΤΗΛΕΚΙΝΗΣΙΑ

Τὰ φαινόμενα ποὺ σᾶς περιέγραψα ἕως τώρα, ἀνάγνωσις σκέψεως, διόρασις, μηνύματα, προμηνύματα, ἀναγονται εἰς τὰ ψυχικά, δηλαδή προϋποθέτουν ψυχικὰς ἐνεργείας αὐτοὺς ἃς ποῦμε, καὶ περιλαμβάνονται εἰς τὴν *τηλεπάθειαν*, γενικὸν ὄρον, ὃ ὁποῖος σημαίνει ὅτι μία πνευματικὴ δύναμις ἐπηρεάζει ἄλλην ἀπὸ μακρὸν χωρὶς νὰ μεσολαβήσῃ τίποτε.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα περιεργότερα κατὰ τὰ ὁποῖα τὰ μέντιουμ κατορθώνουν χωρὶς καμμίαν μηχανικὴν δύναμιν νὰ προκαλοῦν μηχανικὰ φαινόμενα, δηλαδή νὰ μετακινοῦν διάφορα ἀντικείμενα καὶ νὰ παράγουν μερικὰ σώματα φαινομενικῶς τοῦλάχιστον ὑλικά. Αὐτὰ ὅλα περιγράφονται ὑπὸ τὸν γενικὸν ὄρον *τηλεκινησία*, ὃ ὁποῖος σημαίνει ὅτι κάτι κινεῖται ἐπηρεαζόμενον ἀπὸ μακρὸν μὲ μίαν δύναμιν ψυχικὴν ἀσύλληπτον.

Πρὶν σᾶς ἀναφέρω αὐτά, ὀφείλω νὰ σημειώσω ὅτι τὰ καταπληκτικὰ αὐτὰ φαινόμενα ἐκτελοῦνται ἀπὸ ὀλίγιστα δυνατὰ μέντιουμ, ὅχι περισσότερα τῶν δέκα εἰς ὅλον τὸν κόσμον, τὰ ὁποῖα εἶνε γνωστὰ μὲ τὰ ὀνόματά των, καὶ αὐτὰ πάλιν εἰς τὸ σκότος καὶ ὅχι πάντοτε. Αὐτὸ δὲ κάμνει καὶ

τὴν διαφορὰν τῶν φυσικῶν φαινομένων ἀπὸ τὰ μεταψυχικά. Διότι ὅταν βάλετε ὀξυγόνον μαζὶ καὶ ὑδρογόνον λόγου χάριν θὰ γίνῃ νερὸ πάντοτε ἢ ὅταν θελήσετε νὰ ἀναλύσετε τὸ ἀλάτι θὰ διάλυθῇ χημικῶς εἰς χλώριον καὶ νάτριον πάντοτε, ἐνῶ τὰ μεταψυχικὰ πειράματα, καὶ τὰ καθαρῶς ψυχικὰ καὶ τὰ τηλεκίνητικα, δὲν ἐπιτυχάνουν πάντοτε.

Ἐνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα μέντιουμ μὲ τὸ ὁποῖον ἐγίνοντο τὰ πειράματα αὐτὰ ἦτον ἡ Εὐσαπία Παλαντίνο, ἡ ὁποία ἀπέθανε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν. Ἦτο μία ἀμαθὴς χωρική, ὅπως ὅλα τὰ μέντιουμ, ἡ ὁποία ἐδέχετο νὰ ὑποβάλλεται εἰς κάθε ἔλεγχον ὅταν ὑπνωτίζετο καὶ ἐκτελοῦσε τὰ πειράματά της. Τῆς ἔδεναν τὰ χέρια, πόδια, στόμα, μάτια. Παρίστατο στὰ πειράματα καὶ πλῆθος σοφῶν διεθνοῦς φήμης καὶ ἄκρας ἐντιμότητος, οἱ ὁποῖοι ὕστερα περιέγραφαν ὅ,τι ἔβλεπαν χωρὶς φυσικὰ νὰ δώσουν καμμίαν ἐξήγησιν αὐτῶν.

ΤΗΛΕΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ

Ὅπως σᾶς εἶπα, ὅταν πρώτη φορὰ παρετήρησαν ὅτι κινοῦνται τὰ τραπεζάκια μὲ μόνην τὴν ἐπαφὴν τῶν χειρῶν τῶν περικαθημένων, εἶχαν ἐξηγήσει ὅτι αὐτὲς οἱ κινήσεις ἐκτελοῦνται κατόπιν μικρῶν μυϊκῶν συσπάσεων τῶν δακτύλων ποὺ γίνονται ἀσυνειδήτως ὕστερα ἀπὸ κάθε ζωνορὴ σκέψη ποὺ κάνει ὁ ἄνθρωπος. Εἶπαν λοιπόν, ὅτι ἀφοῦ θέλουν οἱ καθηήμενοι γύρῳ στὸ τραπεζάκι νὰ κινηθῇ αὐτό, ἢ θέλησίς των αὐτὴ μεταβιβάζεται στὰ ἄνω καὶ κάτω ἄκρα, ὅπου γίνεται μυϊκὴ σύσπασις ἀσυνείδητος καὶ ὅτι μὲ αὐτὴν παίρνει δρόμο τὸ τραπεζάκι. Ὑστερα ὅμως εἶδαν ὅτι τὸ τραπεζάκι καὶ ἄλλα πράγματα κινοῦνται μόνον τῶν χωρὶς νὰ εἶνε εἰς ἐπαφὴν μὲ αὐτὰ κανένα χερί καὶ κανένα πόδι οὔτε ἄλλο μέρος τοῦ σώματος τοῦ μέντιουμ, ἀρκεῖ μόνον τοῦτο νὰ εἶνε ἀπὸ τὰ δυνατὰ—τὰ ὀλίγιστα ποὺ βρίσκονται στὸν κόσμον—καὶ νὰ εὐρίσκεται εἰς καταληψίαν. Ἐν-

νοεῖται ὅτι τὸ μέντιουμ ὅταν συνέλθῃ ἀπ' αὐτὴν δὲν θυ-
μᾶται τίποτε ἀπὸ ὅσα ἔχουν συμβῇ. Γιὰ νὰ βεβαιωθοῦν περὶ
αὐτῶν ἔκαμαν διάφορα πειράματα μὲ διάφορα μέντιουμ, ἀπὸ
τὰ ὁποῖα σᾶς ἀναφέρω μερικά, ἀπὸ τὰ καταπληκτικώτερα.

Λοιπὸν μὲ τὸ μέντιουμ Ὅμ ἐπέτυχεν ὁ Κρουῦξ νὰ μετα-
κινήσῃ ὁλόκληρα καθίσματα ἀπὸ τὸ ἓνα ἄκρον τῆς κάμα-
ρας στὸ ἄλλο, νὰ αἰωρηθῇ μεγάλο τραπέζι τῆς τραπεζαρίας
εἰς ὕψος 3-4 ἑκατοστομέτρων, καὶ τοῦτο ἐνῶ ἐκρατοῦσε τὰ
χέρια καὶ τὰ πόδια τοῦ μέντιουμ. Ὁ Τσέλνερ, καθηγητῆς
τῆς Ἀστρονομίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας, διηγεῖται
ὅτι ἄλλο μέντιουμ, ἡ Σλάντ, ἐπέτυχε νὰ θέσῃ εἰς κίνησιν μίαν
σφαῖραν μεταλλικὴν, τὴν ὁποίαν εἶχε κρεμάσει μὲ μεταξωτὸ
νῆμα μέσα σ' ἓνα γυάλινο γλόμπο. Ἡ σφαῖρα κινουῖνταν
καὶ κτυποῦσε τὴν ἐσωτερικὴν ἐπιφάνειαν τοῦ γλόμπου, ὁ
ὁποῖος ἐστηρίζετο καλὰ ἐπάνω σ' ἓνα τραπέζι.

Μὲ τὴν Παλαντίνο ἔγιναν ἄλλα πειράματα ἐπίσης πε-
ρίεργα. Ὁλόκληρο πιάνο μετεκινήθη καὶ πολλὰ πλῆκτρα
του ἄρχισαν νὰ δίδουν ἤχους. Τραπέζι ὁλόκληρον αἰωρήθη
γιὰ 2-3 λεπτὰ καὶ ἐφωτογραφήθη μάλιστα αἰωρημένον,
ἓνα ποτῆρι νερὸ περιῆλθε στὰ χεῖλη τριῶν παρισταμένων
καθηγητῶν, ἓνα ἡλεκτρικὸ κουδοῦνι ἀνεφάνη στὸν ἀέρα καὶ
ἄρχισε νὰ κτυπάῃ καὶ ἄλλα παραπλήσια φαινόμενα, τὰ
ὁποῖα ὅλα ἐξετελοῦντο ὑπὸ τὸν αὐστηρότατον ἔλεγχον Ἰτα-
λῶν καὶ ἄλλων ἐπιστημόνων, οἱ ὁποῖοι καὶ τὰ ἐβεβαίωσαν.

Ὅμοια φαινόμενα παρήχθησαν καὶ στὸ Ἡράκλειον
τῆς Κρήτης ἀπὸ μίαν ὑπηρέτριαν Φιλοδίκη. Ἐγκριτοὶ πο-
λῖται, ἐπιστήμονες καὶ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῆς πόλεως ἐκεί-
νης, βεβαιώνουν, ὅτι στὸ σπίτι τοῦ κ. Πλάτωνος, καθηγη-
τοῦ, ἔγιναν τὰ ἑξῆς μεταψυχικὰ φαινόμενα «ἐν τελείῳ σκότει
ἀλλὰ ὑπὸ πάντα ἔλεγχον. 1) Ἀνύψωσις μικρᾶς τραπέζης
εἰς τὸν ἀέρα μετ' ἐπαφῆς. 2) Προσκομίσεις διαφόρων ἀντι-
κειμένων ἐξ ἀποστάσεως, ὡς φωτογραφιῶν, βιβλίων μουσι-

κῆς κ.λ. 3) Ὑλοποιήσεις, ἰδίᾳ χειρῶν, διαφόρων σχημάτων, κτυπήματα ἑλαφρὰ ἢ ἰσχυρότερα κ.λ. 4) Ἐκτέλεσις διαφόρων μουσικῶν τεμαχίων πολλάκις ἀγνώστων, ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου ὑπὸ ὑλοποιημένων χειρῶν. 5) Γραφή αὐτόματος καὶ ἔργα ζωγραφικῆς ὑπὸ ἐπίσης ὑλοποιημένων χειρῶν». Αὐτὰ σὰς τὰ διαβάζω ἀπὸ τὸ περιοδικὸν τῶν «Ψυχικῶν Ἑρευνῶν» τῶν Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖον βεβαιοῖ ὅτι στὴν Κοζάνην καὶ Καστορίαν συνέβησαν τηλεκίνητικὰ φαινόμενα, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἔχουν πιστοποιηθῇ μὲ τόσην ἐπισημότητα, ὅσην τὰ τοῦ Ἡρακλείου.

ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΑ ΣΠΙΤΙΑ

Στὴν κατηγορίαν αὐτὴν τῶν τηλεκίνητικῶν φαινομένων ἀνήκουν καὶ ὅσα παρατηροῦνται στὰ στοιχειωμένα σπίτια. Γνωρίζετε τὴν παράδοσιν περὶ στοιχειῶν, τὰ ὁποῖα, ὅπως λέγει ὁ Πολίτης, εἶνε «ψυχὰι φονευθέντων ἀνθρώπων ἢ ζώων, προσηλωμέναι διὰ τοῦ χυθέντος αἵματος εἰς ὠρισμένον τόπον, κτίριον ἢ δένδρον ἢ πλοῖον, τὰ ὁποῖα δι' αὐτῶν μεταβάλλονται εἰς ἔμψυχα. Διὰ τῶν ὑπερφυσικῶν δὲ δυνάμεων, ἃς ἔχουσιν αἱ ἐπὶ γῆς ἀπολελυμένοι τοῦ σώματος ψυχαί, τὰ στοιχεῖα ἐμφανίζονται ὑπὸ μορφήν ἀνθρώπου, ζώου ἢ θηρίου, δυνάμενα καὶ νὰ μεταβάλλωσι μορφήν κατὰ βούλησιν, ἔχουσι δὲ καὶ ρώμην ὑπεράνθρωπον καὶ καθόλου εἶνε ἱκανὰ νὰ βλάπτωσιν ἢ νὰ εὐεργετῶσι τοὺς ἀνθρώπους».

Αὐτῆς τῆς παραδόσεως ἐκδήλωσις εἶνε καὶ τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι γιὰ τὸ γεφύρι τῆς Ἄρτας, τὸ ὁποῖον δὲν ἔστερεώοντο ἂν δὲν ἐθυσιάζετο ἡ γυναῖκα τοῦ πρωτομάστορα.

«Ἐν δὲν στοιχειῶστε ἀνθρώπο γεφύρι δὲν στεριόνει.

Καὶ μὴ στοιχειῶστε ὀρφανὸ μὴ ξένο, μὴ διαβάτη

παρὰ τοῦ πρωτομάστορη τὴν ὥμορφη γυναῖκα

πῶρχεται ἀργὰ τὸ ἀποταχὺ καὶ πάρωρα τὸ γιόμα».

Ὅπως δὲποτε ἡ δοξασία περὶ στοιχειοῦ τοῦ σπιτιοῦ

διαφέρει ἀπὸ τὴν περὶ στοιχειωμένων σπιτιῶν. Διότι ἐνῶ τὸ πρῶτον «εἶνε συνήθως εὐμενὲς καὶ προστατεύει τοὺς ἐνοικοῦντας, λέγει πάλιν ὁ Πολίτης, τὰ εἰς στοιχειωμένα σπίτια ἐπιφαινόμενα στοιχειὰ εἶνε νυκτερινὰ δείματα, δαιμόνια κακοποιά, ἐνσπεύροντα τὸν φόβον καὶ ἐπιφέροντα τὸν ὄλεθρον κ.λ.». .

Στὰ στοιχειωμένα σπίτια λοιπὸν παρατηροῦνται κρότοι καὶ θόρυβοι καὶ ἀταξίαι πολλάι, ἐμφανίσεις φαντασμάτων, πτώσεις λίθων κ.λ. καὶ αὐτὰ ἐπὶ ἡμέρας πολλάς, ἄλλοτε εἰς κατοικημένα καὶ ἄλλοτε εἰς ἀκατοίκητα σπίτια. Αὐτὰ τὰ φαινόμενα ἐβεβαιώθησαν παντοῦ καὶ τελευταῖον εἰς τὸν τόπον μας. Εἰς Ἀμφιλοχίαν τῆς Ἀκαρνανίας συνέβη τὸ ἑξῆς περιεργότατον. Σ' ἓνα σπίτι ὅπου κατοικοῦσε ἡ οἰκογένεια τοῦ δημοδιδασκάλου Πεταλᾶ παρατηρήθησαν φαινόμενα καταστροφῆς νημάτων καὶ φορεμάτων, σπασίματος γυαλικῶν κ.λ. Ἡ φήμη ἔφερεν ὅτι ὁ Πεταλᾶς αὐτὸς εἶχε φονεύσει κάποιον καὶ τὸν ἔθαψε στὴν αὐλή του. Τὰ φαινόμενα αὐτὰ ἐξηκολούθουν καιρὸν πολύν. Οἱ κάτοικοι τοῦ σπιτιοῦ ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποταθοῦν εἰς ἓνα ἱεροκῆρυκα καὶ ἓνα Ἐπίσκοπον, οἱ ὅποιοι ἔκαμαν ἁγιασμὸν χωρὶς κανένα ἀποτέλεσμα. Ἐπὶ τέλους ἐξέθαψαν τὸ πτώμα αὐτοῦ τοῦ Πεταλᾶ, ὑποθέσαντες ὅτι αἰτία τῶν καταστροφῶν ἦτον ὁ βρυκόλακας αὐτοῦ, μὴ εὐρίσκοντος ἡσυχίαν διὰ τὸ ἔγκλημα ποὺ εἶχε κάμει. Τὰ φαινόμενα ἐξηκολούθησαν καὶ μετὰ τὴν ἐκταφήν. Ἐπὶ τέλους ἔκαυσαν τὸ σπίτι καὶ πάλιν τὰ φαινόμενα ἐπανελαμβάνοντο. Ἐπαυσαν δὲ τότε μόνον, ὅταν ἀπέθανεν ἡ χήρα Πεταλᾶ εἰς ἡλικίαν 80 ἐτῶν.

Τέτοια περιστατικὰ φέρουν τὴν σκέψιν ὅτι συνδέονται τὰ φαινόμενα πρὸς ὠρισμένα ἄτομα, τὰ ὅποια ἀσυνειδήτως ἐνεργοῦν καὶ τὰ προκαλοῦν. Ὁμοιάζουν δηλαδὴ μὲ τὰ τηλεκίνητικὰ πειράματα καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ ὀνομάσῃ αὐτόματον τηλεκίνησιν. Ἀλλὰ ὅσα γίνονται εἰς σπίτια ἀκατοίκητα πῶς θὰ ἐξηγηθοῦν;

ΕΚΤΟΠΛΑΣΜΑ

Τελευταῖον ἄφισα νὰ σᾶς ὁμιλήσω γιὰ τὸ ἐκτόπλασμα. Τί εἶνε αὐτό; Ὡνομάσθη μὲ τὶς ἑλληνικὰς λέξεις ἐκτὸς καὶ πλάσμα καὶ εἶνε μία μᾶζα πηκτὴ, ἄμορφος, ἡ ὁποία βγαίνει ἀπὸ τὸ σῶμα ὠρισμένων μέντιουμ, προσλαμβάνει σιγὰ-σιγὰ μορφὴν ἄλλοτε προσώπου, ἄλλοτε χειροῦ, εἶνε δυνατόν νὰ φωτογραφηθῇ καὶ ξεφεύγει ἢ μᾶλλον λιώνει μέσα στὸ χέρι τοῦ παρατηρητοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ τὸ συλλάβῃ, χωρὶς νὰ ἀφίνη κανένα ἵχνος. Εἶνε τὸ ἐκπληκτικώτερον ἀπὸ ὅλα τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα καὶ ἔχει παρατηρηθῇ ἕως τώρα σὲ 3-4 δυνατὰ μέντιουμ καὶ στὴν Φιλοδίκην ποὺ ἐμνημόνευσα πρὸ ὀλίγου. Εἶνε ἡ ὑλοποίησις τῆς ὑποτιθεμένης πνευματικῆς δυνάμεως, ἡ ὁποία ὑπάρχει στὰ μέντιουμ καὶ τῆς ὁποίας ἐκδήλωσις εἶνε αὕτη ποὺ βεβαιοῦνται μαζὺ μὲ ἄλλα φαινόμενα στὸ πρακτικὸν ποὺ σᾶς ἐδιάβασα πρὸ ὀλίγου.

Σχετικὰ μὲ τὴν Φιλοδίκην ὑπάρχει καὶ ἄλλο πρακτικόν, ὅπου ὁ κ. Ἀκύλας, καθηγητὴς τῶν Μαθηματικῶν εἰς τὸ γυμνάσιον Ἡρακλείου, βεβαιώνει ὅτι εἰς μίαν πειραματικὴν συνεδρίαν καὶ εἰς τὸ σκότος τοῦ ἀφηρέθη τὸ πορτοφόλι του τὸ ὁποῖον καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς μὲ κρότον. Ἀμέσως ἀναψαν φῶς, ἀλλὰ τὸ πορτοφόλι δὲν εὗρέθη πουθενά. Ξανάγινε σκότος καὶ τὸ πορτοφόλι ξαναδόθηκε στὸ χέρι τοῦ κ. Ἀκύλα. Ἐπὶ πλέον ὁ κ. καθηγητὴς ὅταν τοῦ ἀφηρεῖτο τὸ πορτοφόλι ἠσθάνθη ἓνα χέρι νὰ μπαίνει στὴν τσέπη τοῦ σακακιοῦ του. Ἐπιασε τότε τὸ χέρι αὐτὸ μὲ τὸ δικό του τὸ ἀριστερὸ καὶ μὲ τὸ δεξιὸ ἐζήτησε νὰ ἰδῇ ἂν εἶχε συνέχειαν καὶ βραχίονα, μὲ ἐκπληξή του δὲ εἶδε ὅτι δὲν ὑπῆρχε βραχίων!

Ὅπως σᾶς εἶπα τὰ ἐκτοπλάσματα ἔχουν φωτογραφηθῇ, κατῳρίθωσαν δὲ νὰ συλλάβουν καὶ τὸν τύπον αὐτῶν μὲ παραφίνην, ἡ ὁποία ὁμοιάζει μὲ τὸ κερί, εἶνε ὑγρὰ ὅταν εἶνε ζεστὴ καὶ πήζει μόλις κρυώσει. Εἰς τοὺς τύπους αὐτοὺς, οἱ ὁποῖοι μένουν κενοὶ δὲν ἐφαρμόζεται κανένα χέρι ἀπὸ τὰ

τῶν παρισταμένων εἰς τὰ πειράματα. Ἐκτὸς τούτου εἶνε ἀδύνατον νὰ τραβήξῃ κανεὶς τὸ χέρι του ὅταν εἶνε σκεπασμένον ἀπὸ τὴν παραφίνην, χωρὶς νὰ τὴν καταστρέψῃ· ὁ τύπος ὅμως δὲν περιέχει καὶ τὸ ἐκτόπλασμα, διότι τοῦτο ἔξαυλοῦται μόλις θελήσει κανεὶς νὰ τὸ κρατήσῃ.

ΜΕΡΙΚΕΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ

Ἐφθασα στὸ τέλος τῆς διαλέξεως, ἀφοῦ σᾶς ὠμίλησα γιὰ τὰ σπουδαιότερα μεταψυχικὰ φαινόμενα, ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα, ὅπως ἡ ραβδοσκοπία, αἱ αἰωρήσεις, αἱ ἐμφανίσεις γνωστῶν ἢ ἀγνώστων προσώπων, ἡ ξενογλωσσία κ.λ. γιὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἐχρειάζετο ἀκόμα μία διάλεξις!

Ὅφείλω νὰ σᾶς πῶ, ὅτι καὶ ὅσα σᾶς περιέγραψα καὶ ὅσα ἄφησα δὲν ἀναγνωρίζονται ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους σοφοὺς τῆς Γῆς. Ἄλλοι τὰ ἀποδίδουν εἰς συμπτώσεις, ἄλλοι εἰς παραισθήσεις καὶ ψευδαισθήσεις τῶν διηγουμένων αὐτὰς καὶ ἄλλοι εἰς ταχυδακτυλουργίας τῶν μέντιουμ. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι πολλὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ μέντιουμ, ὅταν δὲν παράγονται τὰ τηλεκινητικὰ φαινόμενα (καὶ δὲν παράγονται πάντα ὅπως σᾶς εἶπα), προσπαθοῦν νὰ δολιευθοῦν καὶ φυσικὰ ἀποκαλύπτονται. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε καὶ σπάνια, κυρίως τὰ τελευταῖα τῆς σειρᾶς ποὺ περιέγραψα, οἱ περισσότεροι ἐπιστήμονες θυμοῦνται τὸν Θωμᾶν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ λέγουν: «Ἐὰν μὴ ἴδω οὐ μὴ πιστεύσω». Σ' αὐτοὺς ὅμως ἀπαντᾷ πάλι τὸ Εὐαγγέλιον «Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες». Ἄλλως τε ἀφότου σπουδαῖοι ἐπιστήμονες, καὶ ὄχι ἄνθρωποι προχειρολόγοι ὁραματιζόμενοι ἢ μὴ ἔχοντες εἰδικὰς γνώσεις, ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν ἐξερεύνησιν αὐτῶν κατὰ τὰς μεθόδους τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ὁφείλει πᾶς καλῆς πίστεως συζητητῆς νὰ τὰ δεχθῇ, διατηρῶν τὴν ἐλευθερίαν του ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνείαν αὐτῶν.

Καὶ τώρα ποὺ ἐρχόμεθα στὸ συμπέρασμα τῆς μακρᾶς

αὐτῆς ἐκθέσεως, θὰ θέλετε βέβαια ν' ἀκούσετε καὶ τί λέγει ἡ ἐπιστήμη γιὰ τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα καὶ πῶς τὰ ἐξηγεῖ:

Παρατήρησα εἰς τὴν μακρὰν ἐπαγγελματικὴν ζωὴν μου ὅτι ὁ κόσμος ἔχει τὴν ἀξίωσιν ἀπὸ τοὺς γιατροὺς νὰ γνωρίζουν ὅλα τὰ βιολογικὰ καὶ τὰ τοῦ σύμπαντος φαινόμενα, π.χ. ὁ γιατρὸς πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἂν κατοικεῖται ὁ Ἄρης ἢ ὄχι, ἂν ἡ Γῆ στῇ βρεφικὴ τῆς ἡλικίας εἶχε σχῆμα ἐλλειψοειδὲς ἢ κολούρου κώνου, ἂν τὰ ζῶα ἔχουν ψυχὴν καὶ τί γίνεται αὕτῃ μετὰ τὸν θάνατόν των κ.λ. Θυμοῦμαι μιὰ φορὰ ἓνα χωρικόν, ὁ ὁποῖος μοῦ ἐζήτησεν ἓνα φάρμακον γιὰ νὰ γεννᾷ ἡ φοράδα του... δίδυμα! Τοῦ εἶπα ὅτι δὲν ξαίρω. Μὰ τότε τί γιατρὸς εἶσαι; μοῦ λέγει. Γιὰ νὰ μὴ μὲ ἀκροβολίσετε καὶ σεῖς μὲ αὐτὸ τὸ ἐρωτηματικὸ θὰ προσπαθῇσω νὰ σᾶς ἐκθέσω μερικὲς ἀντιλήψεις, μὲ τὶς ὁποῖες εἶνε δυνατόν νὰ ἐξηγηθοῦν τὰ περίφημα αὐτὰ φαινόμενα.

Θ Ε Ω Ρ Ι Α Ι

Ὅπως εἶδατε, ὅλα τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα, τόσον τὰ τῆς τηλεπαθείας ὅσον καὶ τὰ τῆς τηλεκινήσεως, δὲν μποροῦν νὰ ἐξηγηθοῦν μὲ τοὺς νόμους τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας, τοὺς ὁποῖους παρεδέχεται ἕως τῶρα ἡ ἐπιστήμη. Ἀφ' ἑτέρου δὲν εἶνε καὶ αὐτὰ γενικὰ νὰ ποῦμε καὶ παγκόσμια ὅπως τὰ φυσικὰ φαινόμενα, ἀλλὰ παρουσιάζονται μὲ κάποιαν ἰδιότητα καὶ μὲ ὠρισμένα ἄτομα, καὶ ὄχι πάντοτε. Ὅπως-δήποτε τὰ περίεργα καὶ ἀλλόκοτα αὐτὰ πράγματα μποροῦν νὰ ἐξηγηθοῦν, καὶ ὄχι ἐντελῶς, μὲ τρεῖς θεωρίας.

Ἡ πρώτη εἶνε ὅτι ὑπάρχουν στὸν κόσμον ἄγγελοι καὶ δαίμονες, οἱ ὁποῖοι σκοπὸν ἔχουν νὰ προστατεύουν τοὺς ἀνθρώπους οἱ πρῶτοι, νὰ τοὺς πειράζουν οἱ δεῦτεροι.

Τοῦτο, ὅπως γνωρίζετε, ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ δόγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ ὁποῖος τὸ παρέλαβε ἀπὸ τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν. Δὲν γνωρίζω ἂν ὑπάρχουν, οὔτε καὶ σεῖς

πιστεύω μπορεῖτε νὰ τὸ βεβαιώσετε, ἀλλὰ στὸν μεσαῖωνα ὑπῆρχε τόση βεβαιότης περὶ αὐτῶν, ὥστε χρόνια πολλὰ οἱ θεολόγοι συζητοῦσαν ἂν οἱ ἄγγελοι εἶνε γένους ἄρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ (ἐγὼ πιστεύω ὅτι εἶνε θηλυκοί!). Στούς δαίμονας δὲ ἐπίστευαν χιλιάδες ἀνθρώπων καὶ σᾶς εἶπα πόσοι ἔγιναν θύματα, διότι ἔλεγαν ὅτι ἐπικοινωνοῦν ἀπ' εὐθείας μὲ αὐτούς.

Τῶν δοξασιῶν αὐτῶν ὑπολείμματα εἶνε καὶ μερικὲς ἐκφράσεις ποὺ ἔχουμε σήμερα. "Ὅταν λόγου χάριν λέμε ὅτι ἡ Κυρία δαιμονίσθηκε μὲ τὶς ὑπηρέτριες ἢ ὅτι ἔπιασαν τὸν παπᾶ τὰ δαιμόνια καὶ πάει ἄλλοῦ αὐτὸς καὶ ἄλλοῦ τὰ ράσα του ἢ ὅτι ἓνα αὐτοκίνητο τρέχει δαιμονιωδῶς καὶ κόβει ἐπίσης, ὅλα αὐτὰ μᾶς ἔμειναν ἀπὸ ὅσα ἐπίστευαν οἱ πρόγονοί μας ἢ ἴσως πιστεύουν ἀκόμα καὶ σήμερα μερικοὶ παλαιῶκοί!

Πάντως ἂν ὑπάρχουν ἄγγελοι καὶ δαίμονες δὲν φαντάζομαι ὅτι ἔχουν εἰδικὴν ὑπηρεσίαν νὰ τίθενται εἰς τὰς διαταγὰς ὀλίγων ἀνθρώπων καὶ νὰ ἀνησυχοῦν μὲ αὐτοὺς τοὺς ἄλλους οὔτε νὰ τρέχουν νὰ δίδουν μηνύματα εἰς μερικοὺς προνομιακῶς! "Ἄλλως τε καὶ ἡ Ἐκκλησία, ποὺ ἔχει καθιερώσει τὴν λατρείαν τῶν ἁγγέλων καὶ τοὺς ἑξορκισμοὺς τῶν δαιμονίων, δὲν παραδέχεται ὅτι τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα παράγονται μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ἁσωμάτων αὐτῶν δυνάμεων.

Δευτέρα θεωρία εἶνε ἡ τοῦ πνευματισμοῦ. Σᾶς εἶπα μία ἐπιφύλαξι ποὺ ἔχω γιὰ τὰ πνεύματα, τὰ ὁποῖα, μὲ τὸν τρόπο ποὺ κατὰ τὴν πεποίθησι τῶν πνευματιστῶν παρουσιάζονται, εἶνε ἡλίθια τὰ πλεῖστα. Διότι ὅταν ἐρωτῶνται καὶ ἀπαντοῦν μὲ τὰ κτυπήματα τοῦ τραπεζιοῦ ἢ ἄλλων ἀντικειμένων δίδουν τὶς περισσότερες φορὲς ἀπαντήσεις ἀνοήτους.

Δὲν γνωρίζω ἂν αὐτὰ τὰ πνεύματα εἶνε ἡ συνείδησις ὅλων τῶν ἀπ' αἰώνων κεκοιμημένων οὔτε λέγω ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε δυνατόν, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε ποσῶς πιθανόν. Διότι καὶ ἂν ἀκόμη λησμονήσουμε γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅτι ἡ συνείδησις ἀποτελεῖται καὶ ἀπὸ τὴν λειτουργίαν τοῦ ἐγ-

κεφάλου, ὁ ὁποῖος μὲ τὸν θάνατον ἐξαφανίζεται, πάλι θὰ μᾶς μένη ἡ ἀπορία γιατί· νὰ ὑπάρχουν γύρω - γύρω μας αὐτὲς οἱ συνειδήσεις - πνεύματα καὶ γιατί ἀφοῦ ἔχουν τόσην παντοδυναμίαν καὶ πανσοφίαν, ὅπως δέχεται ὁ πνευματισμός, δὲν κατώρθωσαν ἕως τώρα νὰ πείσουν ὅλον τὸν κόσμον περὶ τῆς παρουσίας των, φιλοδοξοῦν δὲ μόνον νὰ κινοῦν τὰ τραπεζάκια ἢ νὰ παράγουν ἐκτοπλάσματα ὅταν καὶ ὅπως θέλουν μερικὲς ἀγράμματα χωρικές! Ἐπὶ τέλους ἂν τὰ πνεύματα ὑπάρχουν ἔτσι ὡς συνέχεια τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς θὰ προτιμοῦσαν νὰ μένουν στὸν Παράδεισον ἢ τὴν Κόλασιν· ἀλλὰ δὲν θὰ ἠθέλαν νὰ παρακολουθήσουν ἐπ' ἄπειρον τὶς ἀθλιότητες τῆς γῆς!

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ἀφοῦ οὔτε τὰ δαιμόνια οὔτε τὰ πνεύματα μᾶς ἱκανοποιοῦν εἰς τὴν ἐξηγήσιν τῶν περιέργων αὐτῶν φαινομένων, ἅς ἰδοῦμε μήπως ὑπάρχει καμμία ἄλλη θεωρία, ἢ ὁποία νὰ συμβιβάζεται περισσότερο μὲ τὰ πράγματα. Ὁ Ρισέ, ὁ ὁποῖος εἶνε ὁ πρῦτανος ὅλων τῶν ἐπιστημόνων ὅσοι ἔχουν ἀσχοληθῇ μὲ τὴν Μεταψυχικὴν, προτείνει τὴν ἐρμηνείαν ποὺ θὰ σᾶς ἀναπτύξω, ἀλλὰ καὶ ὁμολογεῖ ὅτι οὔτε αὐτὴ εἶνε ἐπαρκὴς γιὰ νὰ ἐξηγήσῃ ὅλα τὰ φαινόμενα. Ἄλλως τε ἡ θεωρία, ὅπως πᾶσα θεωρία, εἶνε τρόπος ἀντιλήψεως τῶν φυσικῶν φαινομένων καὶ ὑπαγωγή αὐτῶν εἰς νόμους, ἢ ὁποία ἰσχύει τόσον καιρὸν ὅσον χρειάζεται νὰ ἔλθῃ...μία ἄλλη καλύτερη. Ἡ θεωρία τοῦ Ρισέ εἶνε κατὰ τοῦτο περισσότερο λογικοφανὴς τῶν ἄλλων, διότι ὁ σοφὸς αὐτὸς παρατήρησε τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα μὲ τὰς μεθόδους τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἐχώρισεν ὅσα ἦσαν ἐπιστημονικῶς μαρτυρημένα καὶ σ' αὐτὰ ἐπάνω ἐστήριξε τὶς σκέψεις του.

Σᾶς ὑπενθυμίζω ὅτι μεταψυχικὰ φαινόμενα εἶνε ὅσα δὲν μποροῦν νὰ ἐξηγηθοῦν μὲ τοὺς κανόνας τῆς Φυσιολογίας ἢ τῆς Φυσικῆς (ἀνάγνωσις σκέψεων, διόρασις, μηνύ-

ματα, προμηνύματα, τηλεκινήματα, ἐκτοπλάσματα κ.λ.). Ὁ Ρισὲ λοιπὸν ἀφοῦ συζητήσει ἐπὶ ὅλων τῶν θεωριῶν καὶ ἀντιρρήσεων καταλήγει εἰς τὰς ἐξῆς κεφαλαιώδεις ἐννοίας.

1) Ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια ἔχει καὶ ἄλλας πηγὰς γνώσεως ἐκτὸς ἐκείνων ποὺ προμηθεύεται μὲ τὰς πέντε αἰσθήσεις. Θυμᾶσθε τὸ παλαιὸν ἀξίωμα τῆς ψυχολογίας; *Οὐδὲν ἐν νῶ ὃ μὴ πρότερον ἐν τῇ αἰσθήσει.* Τὰ ἐκτεθέντα γεγονότα μᾶς ἀναγκάζουν νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι ὁ νοῦς μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ καὶ ἐντυπώσεις ἀπὸ ἄλλην αἴσθησιν, ἄγνωστον, ἀγνώστου φύσεως, ἐδρεύουσιν εἰς τὸ ὑποσυνείδητον.

Τὴν αἴσθησιν αὐτὴν, τὴν μυστηριώδη, ὁ Ρισὲ ὠνόμασε μὲ ἑλληνικὰς λέξεις *κρυπταισθησίαν*. Ἡ κρυπταισθησία αὕτη ἴσως ὑπάρχει γενικῶς εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ εἶνε ἀντιληπτὴ γιὰ μᾶς μόνον εἰς μερικούς, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰ μέντιουμ. Μὲ τὴν κρυπταισθησίαν ἐξηγοῦνται ὅλα τὰ φαινόμενα τῆς τηλεπαθείας (ἀνάγνωσις σκέψεων, διόρασις, μηνύματα), διότι φαίνεται ὅτι μὲ τὸ ἄγνωστον αὐτὸ ἔκτον αἰσθητήριον ὠρισμένα ἄτομα κατορθώνουν νὰ ἔχῃ ὁ ἐγκέφαλός των ἐντυπώσεις, οἱ ὁποῖες εἶνε ἀδύνατον νὰ μεταδοθῶν μὲ τὰ γνωστὰ πέντε αἰσθητήρια, τῆς ἀφῆς, γεύσεως, ὀσφρῆσεως, ἀκοῆς καὶ ὁράσεως. Τὴν ιδέαν αὐτὴν περὶ τοῦ κρυφοῦ αἰσθητηρίου στηρίζει ὁ Ρισὲ εἰς πολλὰ πειράματα μεταψυχικὰ καὶ εἰς σωρείαν συλλογισμῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν χωροῦν εἰς τὰ στενὰ ὅρια μιᾶς διαλέξεως.

2) Ὑπάρχουν *ὑλοποιήσεις*, δηλαδή δυνάμεις ἀπορρέουσαι ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ εἴτε προκαλοῦν τηλεκινητικὰ φαινόμενα εἴτε λαμβάνουν μορφήν φαινομενικῶς ὑλικὴν ὑπὸ τὸν τύπον τοῦ ἐκτοπλάσματος. Οἱ δυνάμεις αὗτὲς εἶνε νοήμονες, ἀγνώστου βέβαια φύσεως, καὶ μποροῦν νὰ ἐπηρεάσουν τὴν ὕλην ἐνῶ δὲν ἔχουν τίποτε τὸ ὑλικόν. Ἐδρεύουν καὶ αὗτὲς στὸ ὑποσυνείδητον καὶ ἐκδηλώνονται μὲ τὸν ἐγκέφαλον τῶν μέντιουμ, ὅπως εἶδαμε στὰ διάφορα πειράματα ποὺ γίνονται μὲ αὐτά.

3) Για να λειτουργήσει ή κρυπταισθησία, ἔστω καὶ εἰς τόσον περιορισμένον ἀριθμὸν ἀνθρώπων, πρέπει νὰ ὑποστῇ τὴν ἐπιρροὴν ὁρισμένων κραδασμῶν ἢ κυμάτων τοῦ αἰθέρος. Ὅπως τὰ κύματα τοῦ αἰθέρος δημιουργοῦν τὸ φῶς ὅταν ἐπιπέσουν στὸ βάθος τοῦ ὀφθαλμοῦ μας ἢ τὸν ἦχον ἂν προσβάλουν τὸ βάθος τῶν αὐτιῶν μας, ἔτσι, φαίνεται, ὅτι ὑπάρχουν καὶ κυματισμοὶ ἀγνώστου φύσεως, ἐπηρεάζοντες τὸ ὑποσυνείδητον ἀλλ' ὅχι καὶ τὴν συνείδησιν, προέρχονται δὲ ἀπὸ πράγματα καὶ πρόσωπα καὶ κάποτε ἀνεβαίνουν ἕως τὴν συνείδησιν καὶ ἐξασκοῦν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν πράξεών μας.

Αὐτὰ φαίνονται ἐκ πρώτης ὥψεως παράδοξα. Ἀλλὰ τὸ παράδοξον τῆς σήμερον εἶνε ἡ ἀλήθεια τῆς αὔριον, εἶπεν ὁ Ρενάν. Ἄλλως τε δὲν εἶνε καθόλου ἀπίθανον ὅτι μίαν ἡμέραν ὁ ἄνθρωπος θὰ συλλάβῃ καὶ τὰ κύματα ποὺ προκαλοῦν τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα ὥς συνέβη μὲ τὰς ἀκτῖνας Χ καὶ τὰς ἐκπομπὰς τοῦ ραδίου, περὶ τῶν ὁποίων οὔτε ὑποψία ὑπῆρχε πρὸ 40 ἐτῶν.

Καὶ βέβαια ὅταν σᾶς λέγῃ κανεὶς ὅτι δυνάμεις αἰῶλοι ἐπηρεάζουν σώματα ὑλικά ἢ μεταβιβάζονται χωρὶς κανὲν ὑλικὸν μέσον ἐκπλήττεσθε. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἐξεπλήττετο ὀλιγώτερον ἓνας ἄνθρωπος εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἔλεγον πρὸ 50 ἐτῶν ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ βλέπῃ τὰ βάθη τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, νὰ μεταφέρει εἰς μικρὰ σωληνάκια τὰ νοσογόνα μικρόβια καὶ νὰ ὁμιλῇ μὲ τὸν φίλον του ἀπὸ δῶ στὰς Ἀθήνας καὶ μακρύτερα! Καὶ ὅμως ὅλα αὐτὰ ἔγιναν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μὲ τὴν θεωρίαν αὐτὴν, ποὺ τόσον σύντομα σᾶς ἀνέπτυξα, ἐξηγοῦνται τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα χωρὶς νὰ ἀναγκασθῇ κανεὶς νὰ ἐκλιπαρήσῃ τὰς πρεσβείας τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν πνευμάτων. Εἶνε ἀλήθεια ὅτι σ' αὐτὴν σπουδαῖον ρόλον

παίζει τὸ ὑποσυνείδητον. Ἀπὸ ὅσα σᾶς ἔχω εἰπῇ προηγου-
μένως γνωρίζετε τὴν σημασίαν αὐτοῦ διὰ τὴν ζωὴν ἐν
γένει. Ἀκόμη καὶ ὁ πολὺς σύγχρονος φιλόσοφος Μπέρξον
σ' αὐτὸ ἐβάσισε τὸ φιλοσοφικόν του σύστημα καὶ ὁ ἐπί-
σης σύγχρονος Βιεννέζος γιατρὸς Φρόυντ μὲ τὸ ὑποσυνεί-
δητον ἐρμηνεύει πλεῖστα νοσήματα φρενικά, τὰ ὄνειρα, πολ-
λὰς πράξεις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἐπὶ πλέον ἐπιτυγχά-
νει θαυμάσια θεραπευτικὰ ἀποτελέσματα μὲ τὴν ψυχανάλ-
υσίν του, ἣ ὁποία, ὡς στήριγμα ἔχει αὐτὸ τὸ ὑποσυνείδη-
τον. Ἡ ἀνάπτυξις αὐτοῦ τοῦ ζητήματος θὰ μᾶς ἔφερε πολὺ
μακριά, γιὰ τοῦτο ἐπανέρχομαι στὰς τρεῖς κεφαλαιώδεις ἐν-
νοίας, κρυπτισθησίαν, ὑλοποιήσεις καὶ κυμάνσεις ἀγνώ-
στου φύσεως, μὲ τὰς ὁποίας μορεῖτε νὰ ἐρμηνεύσετε οἱ-
ονδήποτε φαινόμενον τῆς τηλεπαθείας εἴτε τῆς τηλεκινή-
σεως. Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ τὰ προμηνύματα, τὰ ὁποία δὲν
ἐρμηνεύονται μὲ αὐτὰς καὶ κάμνουν σκεπτικὸν τὸν ἀνθρω-
πον. Διότι καὶ ὅταν παραδεχθοῦμε ὅτι ὄχι μόνον τὰ πρό-
σωπα ἀλλὰ καὶ τὰ πράγματα παράγουν κυμάνσεις (μὲ τίς
ὁποῖες ἐξηγοῦμε τὰ φαινόμενα τῶν στοιχειωμένων ἀκατοι-
κήτων σπιτιῶν καὶ ἄλλα παραπλήσια) πάλιν τὰ προμηνύ-
ματα μένουν ἀνεξήγητα.

Ἐὰν ὑπάρχουν ἄτομα ποὺ μποροῦν νὰ προλέγουν τὰ
μέλλοντα, σημαίνει ὅτι ὅλα ὅσα πρόκειται νὰ μᾶς συμβοῦν
εἶνε προσχεδιασμένα καὶ βρίσκονται στὸ ἄπειρον, ἀπὸ τὸ
ὁποῖον ἐπηρεάζουν τοὺς μάντεις καὶ τὰ μέντιουμ. Αὐτὸ
ὅμως εἶνε ἐντελῶς ἀκατανόητον. Διότι ἂν ἐδεχόμεθα κᾶτι
τέτοιο θὰ ἔπρεπε νὰ καταργήσουμε καὶ τὴν αὐτοβουλίαν
καὶ τὴν τάσιν ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὴν πρόοδον. Φαν-
τασθῆτε πόσον ἀπελπιστικὸς θὰ ἦτο ὁ ρόλος τοῦ ἀνθρώ-
που, ὑποχρεωμένου νὰ βαδίζῃ εἰς μίαν τροχιάν, εἰς τὴν
ὁποίαν βρίσκονται ἐκ τῶν προτέρων ἔτοιμα νὰ ἐκτελεσθοῦν
ὅλα τὰ ἐπεισόδια τῆς ζωῆς του! Ἔτσι θὰ ἐγίνετο ὁ ἄν-

ἄνθρωπος μία αὐτόματος μηχανὴ χωρὶς ἰδεώδη καὶ χωρὶς τὰς θαυμασίας ἀνατάσεις τοῦ πνεύματός του.

Ἄλλὰ τί συμβαίνει λοιπὸν μὲ τὰ προμηνύματα; Δὲν ξαίρω. Ὁ κολοσσὸς τῆς γερμανικῆς σκέψεως, ὁ μέγιστος Κάντ, εἶπεν ὅτι τὸ ἀνθρώπινον λογικὸν δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ οὔτε τὴν πρώτην αἰτίαν τῶν ὄντων οὔτε τὸν ἔσχατον σκοπὸν αὐτῶν. Ἐκτοτε ἡ γνώμη αὕτη εἶνε πλέον ἀξιωμα τῆς φιλοσοφίας καὶ μπορεῖ νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς παρηγορία ὅταν εὗρισκώμεθα ἐνώπιον προβλημάτων ὅπως εἶνε τὰ προμηνύματα. Ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα ἴσως εἶνε ἀνώτερα τῶν δυνάμεων τοῦ λογικοῦ. Μπορεῖ νὰ καταταχθοῦν καὶ αὐτὰ δίπλα στὰ τρία μεγάλα αἰνίγματα τοῦ σύμπαντος, τὰ ὁποῖα εἶνε ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς ὕλης καὶ τῆς δυνάμεως, ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς κινήσεως καὶ ἡ πρώτη ἐμφάνισις τῆς αἰσθήσεως καὶ τῆς συνειδήσεως.

Ὁ Ντιουμποὰ Ρεϊμοντ, ἄλλος μεγάλος Γερμανός, εἶπεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1880 ὅτι γιὰ τὰ τρία αὐτὰ αἰνίγματα «ἀγνοοῦμεν καὶ θὰ ἀγνοήσωμεν». Καὶ τίποτε δὲν ἔγινεν ἕως τώρα ποὺ νὰ ἐλαφρύνῃ τὴν καταδίκην αὐτὴν τὴν ὁποίαν ἐξεφώνησεν ὁ ἔξοχος φυσιολόγος εἰς βάρος τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως.

Ὑστερα ἀπὸ τοιαῦτα κηρύγματα πρέπει νὰ παρακολουθοῦμε τὰ μεταψυχικὰ φαινόμενα μὲ ἄγρυπνον ἐνδιαφέρον καὶ νὰ μὴ βιαζώμεθα νὰ τὰ ἀπορρίπτωμεν ὅταν δὲν μποροῦμε νὰ τὰ ἐξηγήσουμε.

Ἄν ἠθέλατε τὴν προσωπικὴν μου γνώμην, ὕστερά ἀπὸ τὴν καλωσύνην ποὺ εἴχετε νὰ μὲ ἀκούσετε μὲ τόσην προσοχήν, θὰ προτιμοῦσα, ἀφοῦ σᾶς εὐχαριστήσω, νὰ τελειώσω μὲ τὰς πέντε λέξεις τοῦ Σωκράτους: *Ἐν οἶδα ὅτι οὐδὲν οἶδα.*